

RAADIO

ÜLERIIKLIKU EESTI RAADIOÜHINGU HÄÄLEKANDJA

Nr. 160 (11)

17. märtsil 1934

IV aastakäik

Soovite hääd raadiovastuvõttu,
siis tarvitage kuulsaid

**Marconi raadio-
lampe**

Esindaja: Raadio-Kooperatiiv, Taliinn, Lai 7

Th. JEGOROV Ostab kõrge
hinna eest kulda,
höbedat ja valgeid pandimaja kviitungeid. Müüb
odava hinnaga kuld- ja hõbeasju ning laulatus-
sõrmuseid. Tellimiste ja paranduste vastuvõtmine
kuld- ja hõbeasjade peale.

Tähelepanu!

Müürivahe

Tähelepanu!

Urla maja

28

Urla maja

Näcuphastus

Mme Elisabeth

Kuninga tänn. 1-3, III kord

Tel. 465-58

**Graniiditöölise ARTELL'i
mehaaniline kivitööstus**

Soo tänav nr. 25, TALLINNAS

valmistab haurariste, -sambaid ja kõiki graniidi-
ja rikkalikus valikus valmistatud marmortöid.

Hinnad võistlematud!

Raadiokuulajad!

Kes soovib omale uut
kübarat, see saab
selle omale vanast küba-
rast, mida teeme Teile
uueks mõõdukate hinda-
dega. Viru t. 2, hoovis.

Soola- ja suitsu-

lõhe,

lõhelõikeid toosides ja muid
konserve võistlemata headuses

SOOVITAB konservitööstus

Rudolf Anderson

Tallinn, Kotsebue 3

Tel. 440-99

A.-s. J. E. Kuhlmann

TALLINN, Kotsebue tänn. 16a. Telefon 440-92

pakub suurimas väljavalikus

Schoti heeringaid

kõiksuguste hindadega ning igasugusel arvul

KUI TEIE EI OLE RAHUL OMA VASTUVÕTJAGA

siis külastage minu töötuba, kus tehakse asjatundlikult ja kiiresti
igasuguseid raadiotehnilisi töid ja Teie naudite jälle

AKKUDE LAADIMINE

oma vastuvõtja korralikku ülekannet

NÕUANNE TASUTA

RAADIO TÖÖTUBA, TALLINN, RATASKAEVU 14

Kaubamaja JOH. KÄRM

Tallinn,
Kopli t. 2

Müük suurel ja väikesel arvul: igasugu koloniaal kaupu: nisupüüli, rukkijahu, sepikujahu, odratangu, odrajahu, kaeru jne.

Samuti ostan eelpooltähendatud kaupu suurel arvul.

Peale selle on saadaval kõik tubakasaa-
dused ning maiustused.

Odavam
ostukoht

Graniiditöölise ARTELL'i osakond RAHUMÄEL

Raudtee t. 12, jaama vastas

Alati valmis hauasambad, hauakastid, raud- ja
malmristid.

Hinnad, mida võimaldab ainult „ARTELL“.

RÄTSEP A. Järv

Tallinn, Niguliste 9

Tellimiste vastuvõtmine, riiete parandamine, puhasta-
mine ja kiirpressimine rätsepa moodi, s. o. harilik
pressimisviis (mitte aurugu, nagu Hoff-Man's meetodi
juures). **Soodsad hinnad.**

Ainult kauba-
märgiga **Madonna** varustatud
eht

Marseille-seep

on valmistatud firmalt

Charles Morel Marseille's

pleekimata oliivõlist. See odav, hästi vahutav
prantsuse seep on asetamata juuksepesemiseks,
saunas ja majapidamises.

A.-S. MEY & LANDESEN

Viru tän. 9

TALLINN

Viru tän. 9

Rohu-, keemia-, värvide- ja
kosmeetikalaod.

Pühadeks

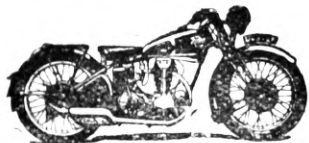
väga odavasti müüb mitme-
suguseid raadioaparaate ja
üksikosi isehitajatele.

Raadiokliinik TALLINN

Kullasepa 8

Võrguvoolu-aparaadid kr. 95.— alates ja patarei
apar. kr. 20.— alates. Akkude täitmine.

Peatelefonide magneetimine. Tasuta nõuanne.

PARANDUS- TÖÖKODA

S. Lõisov

Tallinn, Narva m. 31

Võetakse vastu igasuguseid parandustöid autode,
mootorrataste, diisel-, nafta- ja paadimootorite peale.

Kõik tööd elektri sisseseadete alal.

Töö korralik ja kiire.

Hinnad odavad.

Kõige soodsamalt ostate
Moeärist „ALA“

Valli tän. 10, passashis
Kaubamaja Urla, vastu turgu
Daamide kübaraid, leinaloore,
kaelasalle, kleidililli, kaela-
keesid ja muid kaunistusi.
Daamide ja härrade kübarate
ümbervormimine.

Töö kiire ja korralik.

S. IVANOV

Koloniaal-
delikatess-kauplus
Tallinn, S. Tartu mnt. 7

Suures valikus: shokolaad, kakao, kohvi, tee, riis, manna,
jahu, lõhnaseebid alates 50 senti tosin, eau-de-
cologned, lõhnaõlid, küünelakid, hambapastad jne.

Hinnad võistlemata odavad

Pudukauplus Oskar Pilt

Vene turg 3

Soovitab hooajaks suures valikus puuvillaseid ja
siidseid sukki, sokke, kindaid, kaelasalle, meeste- ja
naisterahva trikoopesu, vihmavarje
ja muud pudukaupa.

Soodsad hinnad.

Suures valikus alati saadaval maitserikkaid

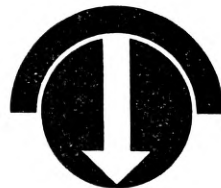
mustreid ja valmistöid

Igasuguseid **näputöö tarbeid** ja materjale.

Käsitööäri BÜLLE & JERVAN

TALLINN, Hobuse t. 2

Ajakiri „Radio“ tellijatele,

kes korraga tasusid terve aasta tellimisraha
kr. 4.50, saadeti läinud nädalal välja tasuta:

- 1) Euroopa ringhäälingu-saatejaamade ni-
mestik ja
- 2) E. Davidovi Lihtsa ja odava kolme-
lambilise patareivastuvõtja montaazh-
plaan loomulikkus suuruses.

Aastatellijaid, kes neid seni pole saanud,
palume sellest lahkesti ajakirja „Radio“
talitusele teatada.

Tellimishind:	
12 kuud .	Kr. 4.50
6 " . "	2.40
3 " . "	1.40
1 " . "	— .40

Üksiknumber
10 senti

Tellimisi võtavad
vastu kõik postiasu-
tised ja talitus

RAADIO

Toimetus ja talitus: TALLINN, NARVA MNT. 27. Telefon 425-40.

Nr. 160 (11)

17. märtsil 1934

IV aastakäik

Teel ideaalse aparaadini

Vastuvõtuaparaatide kastid

Esimese ja otsustava mulje vahendavad inimesele peagu kõigis elu olukorras nood väikesed aknakesed, mille kaudu välismaailma pilt juhitakse ta ajju. Silmaga võrrelduna mängivad teised meeleorganid vaid veel teisejärgulist rolli. Isegi seal, kus neil oleks otsustavam tähendus, nagu näiteks kõrvul raadioaparaadi ostmisel.

Kui tugevasti vastuvõtja välimus oma müüki mõjutab, sellest pole vähikul aimugi. Kuid osav kaupmees ja konstruktor oskavad seda teadmist hinnata. Nad soovivad ja annavad tehniliselt heale aparaadile ka ilusa kesta.

Mõnikord aga mõistetakse sõna **ilus** valesti. Vahetatakse mõistet **ilus** ja **suur**. Ning meisterdatakse vastuvõtuaparaatidele hiigelkastid, mis võtavad oma alla kogu laua.

Asjaarmastaja, kes neisse kestadesse heitnud kord pilgu, küsib imestusega: milleks taolised hiigelkastid? Konstruktor aga kehitab registreerunult õlgu: Inimesed tahavad oma raha eest ka midagi saada. Suur kest on nende silmis suurvastuvõtja — kaugema kuuldeulatusega, suurema kuuldeteravusega, parema edasianniga. Ja sellepärast...

Ons see aga tõesti tõsi? Kas näitab meile see peegel, nagu me tõepoolest oleme? Või moondepilti?

Mõni aasta tagasi ilmus Berliinis turule auto, mille välimusest igaüks oli vaimustatud. Saleda, pikliku mootorikastiga, külgedel nikkelläige, auto, millest igaüks uskus 150—200-km kiirust.

Seal ühel heal päeval juhtus ühe taolise imeautoga õnnetus. Kas oli mingi salakaval süüteküünel tahmunud või muud, igatahes aga midagi oli mootoris korrast ära. Autojuht ronib välja (teda piirab, nagu tavalisti, uudishimulike hulk) ja asub kergitama mootorikasti katet. Rõkkav naer: hiigelkast varjab endas tibatillukest mootorit ja kõik muu on tühi — õhk.

Mis auto juures vahest oli võetud ette ilunõudeist või sõidumugavusest väljuvana, kuid ons taoline hiigelsuur kest ilus või otstarbekas

ka vastuvõtuaparaadil? Ei tule vist minutitki kahelda, et iga tõsine ostja üleliigset kesta otsustavalt väldib. Ta nõuab vastuvõtjat, mis arvesse võttes kõiki tehnilisi vaatepunkte on nii väike, kui võimalik. Ta nõuab miniatüürkasti. Vastuvõtja peab olema nii väike kui võimalik, kui seeläbi ta tehnilist võimet ei vähendata. — Nii ütleb iga mõistlik inimene.

Ja ometi ostab vähik ikka ja jälle **silma**. Ja ometi tuleb ette, et võrdlemisi kallis kahe-lambi-vastuvõtja hiigelsuures kestas leiab parema mineku, kui palju odavam 3-lambiline väikeses kastis.

Endastmõista jääb kasti vorm alati maitseasjaks. Ilma et tahaksime sisendada teatud vormi eelistamist, üht aga võiksime igal juhul soovitada: vähendada kasti mõõdud miinimumini. Juba ilmubki välismaal palju väikesi aparate. Juba vähendataksegi vastuvõtjate poole uute materjalide appivõtmisel tunduvalt. Tendents väiksemaile aparaatidele on juba selgesti tuntav ja teda ei pidurda enam keegi. Kuid see pole veel niisama lihtsalt homse küsimus.

Sellega, et aparadi osad mahutada nii kitsalt kui võimalik üksteisesse, pole veel palju saavutatud. Taoline aparaat on raskem kokku panna, kuna üksikud elemendid montaažil on raskemini juurepääsetavad ja taoline aparaat on raskem reparaerida. Alles põhimõtteliselt väikeste aparadiosade — väikeste lampide, poolide, kondensaatorite ehitamine annab meile **väikese** ideaalaparadi. Vahepeal aga peaksid konstruktorid üsna tõsiselt järele mõtlema, kas senine hiigeldimensiooniliste kastide ehitamine tõepoolest on vajaline, kas parem poleks loobuda suurest kõrgest vormaadist lisaks veel ülal tipus asetseva valjuhääldajaga. Viimane aasta välismaa raadiotööstus on näidanud üllatavalt häid sedalaadi vastupidisi tulemusi, mida võiks pidada otse eeskujulisteks.

Kas puu- või pressitud materjal?

Ei saa salata, et pressitud materjalist kastid viimasel ajal on kaotanud palju sõpru, ehkki ta

puuga võrrelduna osutab mõningaid väga tähelepanuväärt paremusi.

Välditakse isoleermaterjalist kaste sel lihtsal põhjusel, et nad olevat liig surnud ja mõjuvat liig külmalt. See on ilmsahtlemata õige, kui — nagu see paljudel korral on juhus — ikka jälle katsutakse isoleermaterjaliga imiteerida puud. Kui isoleermaterjal pressitakse vormidesse, mis alati võivad olla vaid puukasti järeleaimamised, ilma et seal juures hoolitaks esimese plastilistest, üsna erilistest ja puuga tildse mitte saavutatavaist vormimisvõimalustest. Puukast on peagu alati ilusam . . . kuid ta ei tarvitse seda olla ikka. Saksas on praegu lastud müügile vastuvõtja, mille vormikaunis kast on saadaval niihästi puus kui isoleermaterjalis. Ja siin ilmneb üllatuslik tõsiasi: isoleerkast on ilusam, kuna ta visandil on ära tuntud isoleermaterjali erilised plastilised võimalused ja seeläbi leiutatud tõeliselt elegantne vorm. Selle kasti järeleaima puus osutab ka oma arhitekti õnnelikkude kätt, kuid kahjuks tekkis sealjuures ometi jälle raskusi, mis tekkisid materjali struktuurist ja sundisid kompromissidele.

Küsimus: puu- või isoleermaterjal pole kau-

geltki veel lahendatud, ta on alles vaevalt puudutatud. Seni aga kui isoleermaterjaliga imiteeritakse puud, jääb isoleerkast imitatsiooniks ja teda võetakse ka sellena. Aga seal, kus tõelise kunstniku käsi toodab isoleermaterjalist kasti, mis pole enam imitatsioon, vaid pressitud materjalist kast selle sõna otsemas mõttes, seal rahuldab ka isoleermaterjal kõiki esteetilisi nõudeid.

Ja siis: värv.

Kõik pressitud materjalist aparaadikastid omavad ühe ja sama värvi. Määrdund-tumeda puna-pruuni.

Õeldakse, et see värv sobib igasse elamusse, ta ei puutu kuskil teravalt silma.

Seega ei tohi raadioaparaat siis torgata silma! Muidugi, kui ta on inetu monstrum-kast.

Aga kui tõeline kunstnik andis tehnilisele aparaadile õilsa ja ilusa vormi, kas siis peab jääma ka tuhkatrüünu-pruuni juure? Kas vastu võtuaparaat ei pälvi endale tähelepanu juhtimist? Vastava värviga uhkelt silmapuutumist?

Labastamise oht on seejuures kahtlemata olemas. Kuid mitte siis, kui värvid valib sama kunstnik, kes voolis ka kesta.

Raadiomehe reisukirju

Dipl. ins. F. Olbrei

III

Rundfunkhausi „külge“ lülitatud saatjaid on harilikult 3: Deutschlandsender Zeesen, Berlin-Tegel ja lühilainesaatjad Zeesenis. Iga saatejaama jaoks on oma selts, organisatsioon, kes muretseb saatekava eest, niisama nagu üle terve Saksamaa on iga saatja juures oma eriselts, missugused kõik kokku moodustavad ühise „Reichs-Rundfunkgesellschaft'i“, õigemini kuuluvad sellesse üldorganisatsiooni. Kõik saatekavasse kuuluvad küsimused lahendatakse RRG poolt, sellele kuuluvad kõik saatehooned, -ruumid, võimendajad ja muud tehnilised seaded saateruumes. RRG töö lõpeb sellega, et studio võimendajaist antakse heli kandev elektrivool, mille pinget ei tohi ületada 1 volti, postiametkonna kaabelvõrku. Sealt edasi algab ju postiametkonna töö. Kõik kaabelliinid ja saatejaamad kuuluvad postivalitsusele ja see on kohustatud muutma RRG käest saadud elektrivõnked elektromagnetiliseks laineiks, või saatma need edasi kaabelliinide kaudu kas mõnda teise Saksamaa saatjasse või koguni üle piiri välismaale.

Minu sealviibimise hetkel läks välja Rundfunkhaus'ist üks kava Zeesenisse suursaatjasse ning Aasiasse suunitud lühilainesaatjasse, teine kava „Funkstunde“ saatjasse Berliin-Tegelis, üks kava Münchenisse ja üks kava Budapesti.

Kavade saatmine üle piiri on tänapäeval Euroopas väga suures moes. Üksikud saatjad ning saateseltsid vahetavad vastastikku alatasa oma

saatekavasid. Tehniliselt pole ka mingisuguseid raskusi selle läbiviimiseks, kuna terve Euroopa on kaetud tiheda kaabelliinide võrguga, nagu mul oli juhus seda näha Posteli kaartidel Berliinis, Brüsselis ja Pariisis. Õhuliinid on seal juba minevikku vajunud, sellepärast on ka seatatav Euroopa ülekannete imeline puhtus ning igasugustest segavatest mõjudest vaba saade. Meil ülekandesse sekka kostvad telefoni erakõned on aga, paraku, alles päris harilik nähe ja pole lootustki nendest vabanemiseks lähemas tulevikus, sest kaabelliinide ehitamiseks vajalikke summasid pole meil võtta kuskiltki. Meie riikliku saatepoliitika juures vähemasti. Oleks raadiomaksudest sissetulnud ja riigi heaks langenud summad ära kasutatud kaabelliinide ehitamiseks, siis poleks vast mul olnud põhjust siinkohal meelde tuletada Eesti Euroopast mahajäämist ka sellel alal.

Rundfunkhaus on tänaseni veel ühtlasi ka suur katsekoda ringhäälingusse puutuvate küsimuste lahendamiseks. Eriti põhjalikult on uuritud saateruumide küsimust. Saateruumid peavad täitma peamiselt järgmist kolme nõuet: peavad omama küllaldaselt suure ja vastava ruumimahu iga eritüüpi ülekande jaoks, peavad omama eriliselt hea hääleisolatsiooni naaberuumide ning välisruumi suhtes ja lõpuks oma loomuliku häälesumbuvuse ning kaja. Esimest nõuet pole raske täita, kui on olemas

sobivate ruumidega hoone. Teist nõuet on võimalik täiuslikult lahendada ainult erihoone ehitamisega, sest tavalises hoones ei aita seinte katmine helisumbutava materjaliga, tselloteksiga või mõne muu sarnase materjaliga, missugust kasustatakse tänapäeva saateruumide ehitamisel otse määratunud hulgal, sest maja seinte ja lagede materjal ise on liiaks hea heli juhtija. Saateruumide ehitustehnika on hoopis lahkuminev hariliku elumaja ehitusest. Sageli on terve saateruum, olgugi ta enesest määratu saal, eraldatud elastsete vahekihtidega hoone kapitaalsetest. Sakslased ise loevad täiuslikumaks saatehooneks Euroopas Königsbergis äsja valminud saatehoonet, mille ehitamisel kõrvaldada püüti kõik Berliini Rundfunkhaus'i juures avastatud puudused.

Minu isikliku veene järele on selles küsimuses mindud tublisti liiale. Juba Berliiniski näis olevat saavutatud küllaldane heliisolatsioon. Kõik avaused on suletud kahe- või kolmekordselt, akendel ees kolm paksude õhuvahedega eraldatud peegelklaasi; ukseid on seest- ja väljastpoolt kaetud paksude tselloteksplaatidega ja on kahe-, isegi kolmekordsed (kolm ust ühes avauses!). Suure orkestri mäng kostis üsna nõrgalt kõrvalkoridori vaid siis, kui koridoris polnud ühtegi käijat. Muidu sumbutas sammude kaja muusika. Samuti võis kõrvalstudios vaid aimata orkestrimängu, kui ei olnud segamas muid helisid. Kui aga studios on käimas mõni ettekanne, olgugi see kas vaikne kõne, siis pole absoluutselt kuulda naaberstudio ettekandeid.

Kui arvata vaid, missuguste kohutavate kuludega on ideaalne heliisolatsioon kätte saadud, siis võiks olla ka vähemnõudlik heliisolatsiooni küsimuses. Tegelikult ongi ka lugu niimoodi igal pool mujal peale Berliini ja Königsbergi.

Kolmas nõue sunnib andma saateruumidele sageli otse groteskseid välimusi (pigemini sise-musi). Rundfunkhaus'i kümnete saateruumide hulgas leiame neid igas suuruses, kõrguses, laiuses ning pikkuses. Puust, täielikult tselloteksist, isegi marmorist seintega. Suures enamuses on aga kasustatud seinte katmiseks segamaterjale.

Enamasti on vastaspaarikaupa üks sein puust ja teine helineelavast materjalist. Eesriideid ja drapeeringuid helisumbutamiseks on kasustatud õige piiratult, kuna need neelavad heli absoluutselt. Hea saateruumi sein peab aga sumbutama heli normaalselt, jättes aga alles väikese kajaefekti, et ettekanne ei muutuks eba-loomulikuks.

Ühe saateruumi seinad on kaetud luukidega, millel ühel poolel on puu, teisel tselloteks. Pöörates luukel ühe või teise poole välja, on võimalik reguleerida heli reverberatsiooni otse matemaatilise täpsusega.

Kõige fantastilisema kujuga on stuudiote laed. Nähtavasti on laest kajastuvad helid kõige kardetavamad. Materjaliks on pea erandi-

tult tselloteksplaadid, siledad, konarlised ja isegi pisikeste aukudega. Laed pole kunagi siledad. Ikka on need kaetud kas kärjetaoliste kastikes-tega, murdjoonelise pinnaga või allarippuvate tahvlitega. Eriti grotesksed on väikesed kõnelejeruumid. Nende laed ja seinad tuletavad vormilt meelde mõne ekspressionistliku filmi dekoratsioonid.

Igal sammul on näha, et kobatakse alles ot-singul ning uurimusil. Subjektiiivne studio kõlaväärtuse hinnang on ammu andnud aset objektiiivsele mõõtmisile. On loodud terve rida eriaparaate kõla mõõtmiseks, ette valmistatud terve staat eritehnikuid nende aparate käsita-miseks ning see mõõduaparatuuride ning insene-ride erirühm dr. Braunmühli juhatusel rändab mööda RRG-le kuuluvaid saateruume kogu Sak-samaal ning kontrollib saateruumide helioma-dusi.

Lahkun Rundfunkhaus'ist peale mitmetun-nilist rännakut, mille soppidesse võiks ära ek-sida pääsmatult ka kõige osavam indiaanlane. Jätan jumalaga oma armastusväärse juhi dr. Nestel'iga, kes minu tervituse peale vastab jälle hoones maksva „Heil Hitler'iga“, ning siirdun seal läheduses üle tänava asuvaisse Witzlebeni saatja ruumesse Berliini Funkturmi juures. Funkturm asub Berliini messi- ja näitusplatsil, kus on parajasti käimas põllumajanduslik näi-tus „die Grüne Woche“. Mind saatva dr. J. Ban-neitzi eestkostmisel pääsen „trahvimatult“ läbi piletikontrollist ning astun saatehoonesse. En-dine Berliini Witzlebeni saatja on täiesti töökor-ras, kuid vaikib 20. dets. saadik, mil tegevusse astus seda asendav 100 kW saatja Berliin-Tegel'is.

Saatja on tänapäevase raadiotehnika mõiste järele juba „vananenud“ ning ka „väike“ saatja. Möödume sellepärast kiiresti ning astume Saksa raadiotehnika ultramoodsa saatja ruumi — ultralühilaine saatja juurde, missugune levitab 7-meetrilisel lainel ja 15 kW saateenergiaga reeglipäraseid kavu Rundfunkhaus'ist ning mil-le juures on käesoleval hetkel töös 4 inseneri ning sama palju tehnikuid kaugenagemisapa-raatide „riputamise“ selle saatja külge.

Saatejaama toiteseade — masinaruum — asub all keldris. Omab määratu suure alalis-voolu dünamo, õieti kaks dünamot ühel võllil, kuni 10.000-voldilise pingega ning ligi 60 kW võimega saatja anoodvoolu jaoks. Samas kõr-val asuvad kütte- ja eelpingemasinad, ikka ka-hes eksemplaris, ultramoodne lülituslaud, anoodalaldajad ja kõik muud vajalised osad. Saatejaam ise asub masinaruumi kohal ja väli-muselt sarnleb igati päris harilikule saatjale, kuid kogult ja ruumalaliselt on ta vaid 1/20 Tal-linna saatjast. Pole ka panna imeks, sest selle saatja võnkeahelaid ei leia pealiskaudsel vaatle-misel kuskil! Alles pikema uurimise järele tai-pad, et jämedast torust painutatud poolring ongi saatja võnkeahela „omainsuktsiooni pool“.

Saatja töötab parajasti, mil mulle demonstreeritakse tavalisi võhikuid rabavaid „fenomeenisid“ saatja kiirgéaljas — kehatemperatuuri tõusmist ning vee kuumenemist klaasis, millejuures heidetakse elurõõmsat nalja ühe kolleegi kulul, kellel olla kõikumata usk ultralühikeste lainete tervisttoovasse mõjusse, missugune ületavat igati suuresti reklaamitud „Tituspärliste“ mõju.

Saatja antenn — horrible dictu — asub aga üleval kõrgel Funkturmi otsas. See raudtorn, ehitatud Pariisi Eiffeli torni kujulisena, kuid poole madalam, täidab siin samu ülesandeid, mis tema suurem vend Pariisis, s. o. upitab lifti abil uudishimulikud enda harjale pealinna au ja ilu linnulennult vaatamiseks ning kannab ka raadioantenni. Vahe seisab ainult selles, et 300

meetri kõrguse Eiffeli torni küljes ripub hiigelantenn, mille pikkus on ligi 1 kilomeeter, Berliini Funkturmi tipus asub aga vaevalt 3 meetri pikkune ultralühilaine saatja dipool. Sõna dipool poleks just päris kohane sellise antenni jaoks, sest dipooli nime all mõistetakse tavaliselt kahte ühepikkust ning ringjooneliselt asetatud traati, milliseid kasustatakse lühilainete väljakiirgamiseks, kuid sinne dipool omab vaid ühe vertikaalse traadi, dipooli teine osa on ketakujuline traatehitis, nagu Breslau antenni ülemine ots, nagu ilma lahtilöömata ning riideta päevavari. Saateaparatuuri ja dipooli vahet on seega umbes 180 meetrit, millise vahemaa katab õlleklaasi jämedune kõrgesageduskaabel.

Innsbrucki asjaarmastaja huvitav raadiokonstruktsioon

Innsbrucki kohtuvalveametnik Karl Schucher on pärast mitmeaastast tööd mõni päev tagasi saanud hakkama äärmiselt huvitava uskonstruktsiooniga modulatsiooniseadelduse alal.

See uskonstruktsioon, mille kohta lähemad andmed veel puuduvad, seisab selles, et on võimalik ka väiksemate energiatega saavutada seni harva nähtud suurt efekti. Nii on leiduril läinud korda konstruuda väikesaatja, mille ainumaks energiaallikaks on 2 tasukulambipatareid ja mis omab vaid hülsikarbi suuruse.

Selle miniatüürsaatja võime olevat üllatav.

Peale selle võimaldab see modulatsioonisüsteem veel piirata saate ulatvuspiirkonda lihtsal viisil. See oleks sõjalisteks otstarveteks suure tähtsusega.

Leidurile võimaldati oma aparati esildada Innsbrucki ülikooli elektrotehnika instituudis. Selle tagajärjeks oli, et nii väikese energiaga, mis omane tavaliselt väikesele vastuvõtuaparaadile, töötav uus saateaparatuur võrreldes Innsbrucki raadiojaamaga võis saavutada suure helitugevuse.

Edukas raadio-asjaarmastaja on oma modulatsiooniseadeldise lasknud juba patenteerida reas Euroopa riiges.

E. Davidovi

Raadiotehnilise talituse

moodustavad samanimelise aparatidetoostuse katsutuba ja parandustöökoda. Vajades abi mingi raadiotehnilise arvestus-, montaaž- või mõõtetöö juures, pöörduge ülal tähendatud asutise poole, kus see sooritatakse parima asjatundlikkusega ja mõõduka tasu eest.

Arvestustööd:

Transformaatorite, drosselite, mahtuvuste, mitmesuguste mähiste ja takistuste arvestused.

Mõõtetööd:

Mahtuvuste, induktiivsuste, takistuste, voolutugevuste ja pingete mõõtmine; amatööraparatuuride töövõime, tundelikkuse ja selektiivsuse kontrollimine.

Nõuanded:

Raadiotehnikasse puutuvate nõuannete ja lülituskavade saamiseks palume pöörduda talituse juhataja poole, kelle kõnetunnid igal äripäeval kella 9—11 ja 3—6-ni. Kirjalikkude nõuannete või skeemide saamiseks tuleb ühes küsimustega saata üks kroon rahas või postmarkides.

Montaastööd:

Valmistatakse eritellimiste peale igatüübilisi vastuvõtjaid ning muid raadiotehnilisi aparate ja sisseseadeid. Ümberhitused ja parandustööd.

TALLINN, NARVA MNT. 25, telefon300-30

Euroopa saatejaamade saatekavad

11.—17. märtsini 1934

Saatja järele on märgitud esimesena lainepikkus m, teisena sagedus kHz ja kolmandana võimsus kW.

Pühap. 18. märtsil

Tallinn 410,4 / 731 / 20
9.55 jumalateenistus Jaani kirikust. Teenistust peab õp. Hasselblatt. Lõpuks heliplaate.
12.30 põllumajanduslik loeng
13.00 põllumajanduslikke teateid
13.00 lõunane kontsert. **Juhat. R. Palm.** Orkester: Lincke, avam. „Indra riigis“. Zimmer, Rooma süit. Micheli, Kevadeunelm. Schebek. Itaalia serenaad. Delibes, Prelüüd ja mazurka. Abraham, pop. op. „Victoria ja ta husaar“. Mönch, Marss
17.30 kohtunik **Rutherfordi kõned.** 17.30 „Inimese poja süüd“ (eesti keeles). 17.45 sama kõne vene keeles. 18.00 „Jumalan Lunastaja ihmisele“ (soome keeles). 18.15 „Varför Gud inte förhindrade det“ (rootsi keeles)
18.30 reklaami ja heliplaate
18.45 päevauudiseid
19.00 **Kirillovi mandolinistide kvintett.** Rossini, fant. oop. „Wilhelm Tell“. Pop. mustlasromanset. Durand, Esimehe valss. A. Lemb, Hällilaal
19.30 sotsiaalkindlustuse direktor J. Soini esperantokeelne loeng: Eesti sotsiaalpolitika
20.00 ülekanne Tartust
20.05 **Kontsert. Juh. R. Palm:** Orkestri ettekandes möödunud nädala kaunimaid palasid. Vahepeal esitab viiulisoolosid R. Merkulov
21.30 vana tantsumuusikat heliplaadidelt
22.15 moodsat tantsumuusikat „Estonia“ valgest saalist (Curt Strobel ja tema orkester)

Tartu 579,2 / 512 / 0,5
10.00 jumalateenistus E. Apostliku-usu Jüri kirikust. Teenistust peab ülempreester Kokla
12.30 ülekanne Tallinnast
17.30 ülekanne Tallinnast
18.30 reklaami ja heliplaate
18.45 ülekanne Tallinnast
20.00 ilmataede ja ajanäitaja-õendus
20.05 ülekanne Tallinnast

Helsinki 335,2 / 895 / 13,2
Lahti 1796,4 / 167 / 54
8.45 võimlemist meestele
9.15 võimlemist naistele
10.00 soomekeelne jumalateenistus
12.00 ringhäälingu orkester. Söderman: Marss. Bellmanviise. Sibelius: Eleegia; Musette. Ochs: Variatsioone saksa rahvalaulu teemil „tuli üks lind lennates“: 1) Bach, 2) Haydn, 3) Mozart, 4) Joh. Strauss (valss) 5) Verdi (Bravuraaria), 6) Gounod (Aiasteen Faustist), 7) R. Wagner, 8) Beethoven (viiulisonaat), 9) Mendelssohn-Bartholdy (meeskvarlett), 10) R. Schumann, 11) Brahms, 12) Meyerbeer (Kroonimismarss), sõjaväemarss
12.45 jääteateid ★ 12.55 aeg, ilmat.
13.00 rootsikeelne jumalateenistus
14.30 Helsingi linnaork. rahvakontsert
16.00 jumalateenistus lastele
17.00 heliplaate. Liszt: Ungari rapsodia nr. 2. Massenet: Thais. Saint-Saëns: Luik. Kreisler: Armastuslaul. Simonetti: Madrigaal. Wachsmann-Kolpe: Üksinda suurlinnas. Kreuder: Minu blond laps. Hiina tänavaserenaad; Mida jutustab Donau; Valss-popurrri

17.40 ja 18.00 kõne
18.15 viiulisoolosid. Händel: Sonaat e-dur. Debussy: La plus quo lente. Rimski-Korsakov: Scherzo
18.35 kõne ★ 18.59 aeg, ilmat.
19.10 kõne
19.30 Bizet ooper „Carmen“. Peaosades: Aino Elenius, Väinö Sola, Karin Ehder ja Teddy Björkman. Ülekanne Soome Operist

Motala 1357 / 221 / 30
Stokholm 426,1 / 704 / 55
10.30—11.00 heliplaate
12.00—13.45 jumalateenistus
15.00—16.00 ajaviitemuusikat. Petras: Mendelssohni-meloodiaid. Joh. Strauss: Valss. Rachmaninov: Meloodia. Tšaikovski: Kõlas, intermetso. Moskovski: Kontsert-valss. Kettelbey: Portsellankell. Millöcker: „Gasparone“
17.30—18.30 heliplaate
19.00—20.30 õhtune jumalateenistus
21.45—22.45 ringhäälingu orkestri konts. Kraus: Sümfonia es-duur (Allegro. — Larghetto. — Finale: Allegro). Mozart: aaria oop. „Võlflööt“. Wagner: aaria oop. „Parsifal“. Grieg: Lüüriiline süit. Sjögren: „Bergmanden“.
23.00—24.00 ringhäälingu orkestri konts. Elgar: „Cockaigne“. Elgar: Serenaad emoll, op. 22 (Allegro piacevole. — Larghetto. — Allegretto). Rimski-Korsakov: Mesilase lend. Mussorgski: Tants. Sibelius: „Kuningas Kristian II“, süit (Nocturne. — Elegi. — Musette. — Ballad).

Oslo 1186 / 253 / 60
18.00—18.40 heliplaate ★ 19.00—19.30 tšellosoolosid ★ 20.30—21.30 kontsert ★ 23.15 vanu tantse ★ 23.45 uusi tantse

Kalundborg 1261 / 238 / 60
13.00—14.00 ringh. orkester ★ 16.25—18.00 rahvakontsert ★ 24.00—1.30 tantsumuusikat

Luksemburg 1304 / 230 / 150
9.45—10.00 heliplaate ★ 14.00—14.30 Händel: Largo (orel) ★ 14.45 ork.-kontsert. Kavas: Bach, Boieldieu, Lincke, Luigini, Dvorak, Liszt jt.
Inglise eeskava
18.00 ork.-kontsert ★ 22.50 sümfonia-konts. Rimski-Korsakov: Seheherazade ★ 23.30 kontsert ★ 24.00 Schubert-Cassado: tšellokontsert ork. saatel ★ 0.30 tantsumuusikat

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20
9.30 katkeid Verdi ooperist „Traviata“
10.00 tantse ja marssse oopereist helipl.
11.00 jumalateenistus
13.00 saksofonisoolosid. Kavas: Kalinnikov, Vidoeft jt.
14.00—15.00 lastetund
15.30—16.10 heliplaate
17.10—17.40 koorilaule
18.10—19.00 Leo Delibes'i muusikat orkestri ettek.
20.05—22.30 orkestrikontsert. Kavas: Saint-Saëns, Humperdinck jt. Vaheajal laule ja teateid
22.30 vanu ja moodsaid tantse helipl.
23.00—24.00 moodsat tantsumuusikat

Kaunas 1935 / 155 / 7
19.50—20.10 laule ★ 20.30—21.00 leedu muusikat ★ 21.20—21.40 laule ★ 22.00—22.25 kontsert. Kavas: Leoncavallo, J. Strauss ★ 22.50—23.30 kontsert. Kavas: Mendelssohn, Saint-Saëns

Varssav 1415 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12
10.20—10.35 ja 10.40—10.55 heliplaate
11.05 jumalateenistus ja lõpuks vaimuliku muusikat heliplaadidelt
12.57 aeg, Krakovi fanfaare
12.15—15.00 Varssavi filharmooni hommik-kontsert marsal Joseph Pilsudski auks
15.30—16.00 poola muusikat orkestri ja vokaalsolistide (bass ja tenor) kaastegevusel
16.20—16.30 legionääride laule helipl.
17.00—19.00 pidulik kontsert marsal Pilsudski auks
19.40—20.00 heliplaate
20.20—20.30 mitmesugust
20.52—21.50 popurrri poola viisidest. Kaas-teg. sümfoniaorkester, koor ja solistid
22.15—23.15 kergesisulisi ettekandeid
23.25—24.00 ja 0.05 tantsumuusikat helipl.

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
7.35—8.50 sadamakontsert
9.00—11.00 katol. hommikpüha
11.00—12.15 evang. jumalateenistus
12.30 Joh. Seb. Bach klaverimuusikat
12.40 autoritund
13.00—15.00 lõunakontsert. Kavas: Schubert, R. Strauss, Tšaikovski, Moszkovski, Luigini, Suppé jt. Vaheajal raamatutund
16.10—16.25 heliplaate
17.20 päraslt.-kontsert. Kavas: Humperdinck, Kaun, Reger, Kienzl jt. Vaheajal kõne
19.35 Joh. Brahmsi klaverikvartett g-moll
20.05 soovikontsert solistide osavõtul
22.00—23.00 tantsoõhtu
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.30 tantsoõhtu järg

Königsvusterhausen 1571 / 191 / 60
7.35—9.00 Hamburgi sadamakontsert
9.55—11.05 hommikpüha
12.30—13.00 klaverimuusikat
13.05—15.00 lõunakontsert. Kavas: Lincke, Thile, Blankenburg, Ziehrer, Jones jt.
16.30 autor esineb
17.00—18.00 videvikkontsert Münchenist
20.00—20.35 orelikontsert Hamburgist
20.45—23.00 kirev õhtu
24.00—1.30 tantsumuus. Königsbergist

Breslau 315,8 / 959 / 60
7.35—9.15 Hamburgi sadamakontsert
9.25—10.00 Mozarti keelp. kvartett b-duur
10.05 evang. hommikpüha
11.00—12.00 õpilisorkestri ja -kooi ettekandeid
13.05—15.00 kontsert Königsvusterhausenist
17.00—19.00 mandol.-kontsert. Vaheajal
17.50—18.10 kõne
19.30—20.30 „Imedoktor“, kuuldemäng
21.00—23.00 tantsumuusikat, laule ja vesteid
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.15 tantsumuusikat

Langenberg 455,9 / 658 / 60
7.35—9.15 Hamburgi sadamakonts.
10.00 evang. hommikpüha
10.45—11.00 kammermuusikat
11.00—11.45 katol. hommikpüha
13.00—14.00 puuk.-muusikat
14.10—15.30 lõunakontsert helipl.
17.30—19.00 päraslt.-kontsert
20.30—20.45 laule helipl.
21.00—22.00 ooperimuusikat. Kavas: Mozart, R. Wagner, Siegf. Wagner
23.00—23.00 kirev tund

23.20 vahe-eeskava
24.00—1.30 õõ-muusikat
Stuttgart (Mühlacker) 522,6 / 574 / 100
7.35—9.15 Hamburgi sadamakontsert ★
10.00 evang. hommikpüha ★ 10.45 orel-
palu ★ 11.15 katol. hommikpüha ★ 12.00
ooperimuus. helipl. ★ 12.30 Joh. Sebast.
Bachi klaveripalu ★ 13.05—14.00 kontsert
Königsruherhauseniist ★ 14.15—15.15 he-
liloojaid 18. sajandist (helipl.) ★ 16.00—
17.00 puhkp.-kontsert ★ 18.00 ajav.- ja
tantsumuus. ★ 19.00—19.25 klaveripalu ★
20.10 lõbus helipl.-vestlus ★ 21.00—21.30
R. Schumann: III sümfonia es-duur
(Rheini) ★ 23.40 vahe-eeskava ★ 24.00
tantsumuus. ★ 1.00—3.00 õõmuusikat

München 405,4 / 740 / 100
7.35—9.15 Hamburgi sadamakonts. ★ 9.45
10.20 Mozarti puhkpillidemuusikat ★ 11.00
—11.45 katol. hommikpüha ★ 11.50 luge-
mistund — 12.15—12.40 orelipalu ★ 13.00 õõ-
jäväekontsert. Kavas: Beethoven, Wag-
ner, Vollstedt jt. ★ 14.00—15.00 ork.-
kontsert ★ 15.30—16.30 heliplaate ★ 17.00
18.30 videvikkontsert. Kavas: Rossini,
Scassola, Rust, Schumann jt. ★ 18.50—
19.25 rahvapärast kodumuusikat ★ 19.25—
19.50 jodlerlaule ★ 20.10—20.50 kuulde-
mäng ★ 21.00—22.15 R. Wagneri helitöid.
1. Avam. ja duett „Lendavast hollandla-
sest“. 2. Katkeid „Lohengrinist“. 3.
„Nürnbergi meisterlauljate“ kolmanda akti
eelmäng. 4. Katkeid „Tannhäuserist“ ★
0.30—1.00 õõmuusikat

Leipzig 382,2 / 785 / 120
7.35—9.15 Hamburgi sadamakontsert
10.15—10.45 koorikontsert
12.00—13.05 orelipalu
13.05—15.00 lõnakontsert
15.35—16.15 kontsert Jenast
16.35 kantaat
17.00—18.30 pärastrl.-kontsert
19.00—19.45 koorilaule
20.00—20.30 mandol.-kontsert
21.00—23.00 kirev õhtu
22.20 saatet teatatakse eraldi
24.00—2.00 tantsumuusikat

Praha 470,2 / 638 / 120
8.30—9.30 varane kontsert. Kavas: Rust,
Urbach, recktenwald jt.
10.05—10.30 Tšehhi heliloojate kontsert
11.00 vaimulikku muusikat
12.00—13.00 kvartetikontsert
13.15—14.00 ringh. orkester. Ajaviitemuus.
17.00—18.15 ringhäälingu orkester. Kavas:
Dvorak, Smetana, Fibich jt.
19.00—20.00 saksa saade
20.15—21.05 raadiorevüü
22.00—23.00 ooperit „Marina“ II akti üle.
23.20—23.25 heliplaate
23.30—24.00 tantsumuusikat

Viin 506,8 / 592 / 120
9.05—10.15 heliplaate
10.55—12.00 jumalateenistus
12.50 sümfoniakontsert. Beethoven: I
sümfonia c-duur. Vladigerov: Klaveri-
kontsert op. 6. R. Wagner: Avam. oope-
rile „Lendav hollandlane“
13.50—15.00 lõnakontsert
16.05 raamatutund
16.30—17.00 koorilaule
17.30 ajaviltekontsert
19.15 autor esineb
19.45—20.45 kammermuus. Kavas: Brahms,
Casella
21.00 Suppé ooperit „Mudel“
23.15 õhtukontsert. Kavas: Busoni, Wolf,
Jos. Strauss jt

Budapest 550,5 / 545 / 120
11.00 prot. jumalateenistus
12.00—13.20 katol. jumalateenistus
13.30 giarrideorkestri kontsert
14.45 mustlasmuusikat
16.45—17.30 postiametnikkude ork. kont-
sert. Kavas: Rossini, Nagy, Verdi ja
Hubay
19.00—20.15 heliplaate
22.00 jazzmuusikat „Cafe Outendesi“

23.30 ooperiorkestri kontsert. Kavas: Mo-
zart, Liszt jt.

Bukarest 364,5 / 823 / 12
Brasov (Radio Romania) 1875/160/20
11.45 vaimulikku muusikat ★ 12.00 süm-
foonilist muusikat heliplaadelt ★ 13.00—
14.00 heliplaate ★ 14.15 kergesisulist muu-
sikat heliplaadelt ★ 18.00—19.00 ja 19.15—
20.00 ajaviitemuusikat ★ 20.20—20.45 he-
lilplaat

Milano 368,6 / 814 / 50
18.00—20.00 segamuusikat ★ 20.15 helipl.
★ 22.00 ooperi ülekanne

Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60
12.00 ja 12.30 helipl. ★ 13.30 ja 14.05 kont-
sert ★ 14.15—14.45 helipl. ★ 15.30 kont-
sert ★ 22.55—23.40 ork.-kontsert ★ 23.40
laule

London National 261,1 / 1149 / 50
Daventry 1500 / 200 / 25

Ainult Daventry
14.30 ork.-kontsert ★ 15.30 viiulisoolosid ★
16.00—16.40 ooperimuus. helipl. ★ 17.00
orelikontsert ★ 17.30 kvinteti ettek.

Daventry ja London
19.45—21.00 kammermuus. ★ 23.05—0.30
ork.-kontsert

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
17.00 ork.-kontsert ★ 18.25 Rimski-Korsa-
kovi ooper „Tsaari mõrja“ ★ 22.30 tant-
sumuusikat

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
5.15 muusikat ★ 7.30 hommikkontsert ★
11.15—12.15 kontsert külale ★ 19.30—20.30
saade külale ★ 21.00—22.00 õhtukontsert

Esmasp. 19. märts.

Tallinn 410,4 / 731 / 20
17.45 reklaami ja heliplaate
18.00 välismaisi päevauudiseid
18.15 heliplaate
18.45 kodumaisi päevauudiseid
19.00 ülekanne Tartust
19.30 ins. F. Olbrei raadiovestlus
20.00 ülekanne Tartust
20.05 ajaviitemuusikat heliplaadidelt

20.35 ankeet-loengud „Prantsuse keel ja
Eesti“. Korraldavad: Alliance Française'i
Tallinna osakond, Tallinna Rahvatüli-
koolide Selts ja ühing „Kool ja kodu“.
(Ülekanne Kaubanduse-tööstuskoja saa-
list). 1. ins. F. Olbrei: inseneri seisukohast.
2. Kaubanduse-tööstuskoja esi-
mees J. Puhk: tulundustegelase seisukohast.
3. Kolonel Jaakson: Ohvitseri
seisukohast. 4. Vann. adv. A. Rei:
õigusteadlase seisukohast. Lõpuks kuni
22.00 heliplaate

Tartu 579,2 / 512 / 0,5
17.45 reklaami ja heliplaate
18.00 ülekanne Tallinnast
19.00 inglise keele tund (mag. Silvet)
19.30 ülekanne Tallinnast
20.00 ilmaste ja ajankäitaja-õtlendus
20.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4 / 167 / 54
Helsinki 335,2 / 895 / 13,2

Igal äripäeval
8.30—8.45 soomekeelne palvetund
12.00 valuutakursid
12.05 heliplaate
12.30 börsiteateid
12.45 päevauudiseid
12.59 aeg. ilmateade
18.50 päevauudiseid soome keeles
18.59 aeg. ilmateade
21.45 viimaseid teateid soome keeles

17.00 jugoslaavia rahvamuus. helipl.
17.35 kõne
18.00 klaveripalu. Beethoven: Sonata es-
duur. Skrjabin: Etüüd cis-moll
18.25 veerand tundi naljatele
19.15 inglise keelt

19.45 ringh. orkester. Mezzacapo: Viini-
marsš. Mascagni: Mel. ooperist „Caval-
leria rusticana“.

20.10 meeskoori kontsert
20.50 kõne
21.10 orkestrikonts. järg. Waldteufel:
Walss. Cui: Orientaal. Saint-Saëns:
Mustlastants. Rimski-Korsakov: IV osa
Scheherazade-viisidest
21.45 viimaseid teateid
22.15 kõne
22.30 Soome-Ungari-Eesti maavõistlus (M.
Jukola)

Motala 1357 / 221 / 30
Stokholm 426,1 / 704 / 55

18.05—18.30 lõdtscharm. muusikat
19.00—19.55 heliplaate
21.45—22.15 lauluettekandeid
23.00—24.00 ajaviitemuusikat. J. Strauss:
„Nahkhiir“, avamäng. Peterson-Bergen:
Rohelises. Peterson-Bergen: Rooside
juures. Lehar: „Giuditta“, katkeid.
Saint-Saëns: Lulk. Dostal: Servus Viin

Parim ja aromaatilisem
pabeross on

Mikaado-Extra

25 tk. — 35 senti

Tab.-vabrik H. ANTON & Ko.

Oslo 1186 / 253 / 60
14.00—15.00 heliplaate ★ 17.00—18.00 kont-
sert ★ 19.30—20.00 laule ★ 21.00—21.30
koorikontsert ★ 23.15—24.00 orkestrikont-
sert. Kavas: d'Albert, Ponchielli jt.

Kalundborg 1261 / 238 / 60
13.00—15.00 ajaviitemuusikat ★ 16.00—
18.00 instrumentaalansambli kontsert ★
18.00—18.30 heliplaate ★ 21.30—22.00 rah-
vaviise ★ 22.30—23.00 helipl. ★ 23.15—24.00
skandinaavia muus. ★ 24.00—0.30 tantsu-
muus. ★ 0.30 mitmesugust muusikat ja
sõnalist

Luksemburg 1304 / 230 / 150
9.45—10.00 helipl. ★ 14.00—14.30 ja 14.45—
16.30 ork.-kontsert. Vaheajal sõnalist ★
16.20—17.00 heliplaate ja sõnalist

Poola eeskava
21.00 ork.-kontsert. Kavas: Offenbach, Ur-
bach, Paderevski, O. Strauss-Malkine jt. ★
21.45—22.15 poola koorilaule ★ 22.50 mood-
sat poola muus. ork. ettek. ★ 23.15 klave-
ripalu ★ 23.50 helipl. ★ 0.20 tantsu-
muusikat

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20

2.00 popul. läti laule
7.05 võimlemist
7.40 kontsert
16.30—17.00 ajav.-muusikat helipl.
17.35—18.00 heliplaate
20.05—21.05 muusikat ooperitest. Kavas:
Joh. Strauss, Lehar, Abraham jt.
21.25—22.30 ork.-kontsert. Kavas: Weber,
Tšaikovski, Schubert-Liszt, Liszt jt. Va-
heajal teateid
22.50—23.30 tantsuplaate

Kaunas 1935 / 155 / 7
17.40—18.10 puhkp.-orkestri konts. 18.50—
19.00 helipl. ★ 19.20—19.40 laule ★ 20.30—
21.00 õhtukonts. Kavas: Rossini, Urbach,
Suppé ★ 21.30—21.50 laule ★ 22.10—22.40
kammermuus. ★ 23.00—23.30 kontsert. Ka-
vas: Halevy, Schmeling jt.

Varssav 1415 / 212 / 120
Kattovice 305,8 / 758 / 12

8.20—8.35 ja 8.40—8.55 heliplaate
12.57 aeg. Krakovi fanfaare
13.05—14.00 poola rahvamuusikat
16.55—17.05 poola rahvamuusikat helipl.
17.55—18.20 poola laule sõprani ettekandes

18.80—19.00 Fr. Brzezinski viiulisonaat
19.45—20.00 legionäride laule heliplaadelt
20.05—20.25 mitmesugust
21.02—22.00 poola helitõõde kontsert mars-
aal Pilsudski auks. Kavas: sümfoonia-
orkester ja solistid (viul ja laul). Ka-
vas: Poola hümn, Noskovski, Mly-
nazski, Rozycki, Vieniavski ja Rybicki
helitõõd
22.15—23.00 kerget poola muusikat or-
kestri ettekandes ja poola laule. Ka-
vas: Karpinski, Moniuszko, Lova-
dovski ja Noskovski helitõõd.
23.00—24.00 ja 0.05 tantsu- ja ajaviite-
muusikat
Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
7.15 võimlemist
7.35—9.00 hommikukontsert
9.30—10.00 võimlemist naistele
12.30—14.00 lossikontsert
14.05—15.30 heliplaate
17.05—18.50 ajav.-kontsert. Kavas: Ray-
mond, Debussy, Bizet, Godard, Saint-
Saëns, Haydn jt. Vaheaajal. 18.00—18.40
raamatutund
20.00—21.00 rahvustund Münchenist.
„Uusimat Josef Haydnist“. Esiettekand-
ed: 1. Divertimento kahele oboele,
kahele sarvele, kahele fagotile c-duur.
2. Partita kahele oboele, fagotile, ka-
hele sarvele ja keelp. orkestrile b-duur
21.10 Schumanni klaverimuusikat
21.45 kaks muusikute-anekdooti
23.00—23.30 tantsu- ja muusikat. Kavas: Popper,
Granados, Beethoven, Mozart jt.
23.30 vahe-eeskava
24.00—1.30 õõ- ja tantsumuusikat. Ca
24.50 tantsumuusikat Eysoldt'i kapelliit
Königsbrunn 1571 / 191 / 60
7.35—9.00 varane kontsert
12.30—13.00 laule klaveri saatel
13.10—13.55 ajaviitekontsert helipl.
15.00—16.00 heliplaate. Ettek. klaveril,
viiulil ja laule
16.45—17.00 raamatutund
17.00—18.00 pärastl.-kontsert Leipzigist
18.40—19.20 muusikat kahel klaveril
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.10—22.30 komöödia
24.00—1.00 õõ- ja tantsumuusikat
Breslau 315,8 / 959 / 60
7.30—7.55 heliplaate
8.10—10.00 hommikukontsert
12.50—14.20 lõunakontsert
14.40—15.25 ajaviitekontsert. Kavas: Adam,
Bayer, Bullerian jt.
17.00—18.30 pärastl.-kontsert. Kavas: Sup-
pé, Lortzing, Joh. Strauss, Flotow jt.
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.30—22.20 ettekandeid orkestrilt, koorilt
ja solistidelt
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.30 õõmuusikat helipl.
Langenberg 455,9 / 658 / 60
7.05—7.40 heliplaate
8.10—9.15 hommikukontsert
13.00—13.45 ja 14.00—14.45 puhkpillide-
muus.
15.00—15.45 lõunakontsert (helipl.)
17.00—18.00 pärastl.-kontsert. Kavas:
Dvorak, Catalini, Donisch jt.
18.15—19.00 videvikkonts. Kavas: Gade,
Grieg jt.
19.35—19.45 itaalia keelt
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.10—22.30 l. Itaalia ooperimuus. Kavas:
Sinigaglia, Giordano, Mascagni, Verdi jt.
2. Väike muusika. Kaasteg.: sopran ja
klaver
23.30 vahe-eeskava
24.00 õõmuusikat
0.30—1.30 tantsumuusikat
Stuttgart (Mühlacker) 522,6/374/100
8.10—9.15 helipl. ★ 11.45—12.25 Mozarti
klaverimuus. ★ 13.00—14.15 helipl. ★ 14.35
—15.30 lõunakontsert ★ 16.30—17.00 uusi
laule ★ 17.00—18.30 ajaviitekontsert. Ka-
vas: Suppé, Lortzing, Zeller, Flotow jt. ★

19.25—19.45 prantsuse keelt ★ 20.00—21.00
v. Heilsberg ★ 21.10 koorilaule ★ 22.10—
23.00 A. Bruckner: I sümfoonia c-moll ★
23.45 vahe-eeskava ★ 1.00—2.00 Brahmi
kammermuusikat
München 405,4 / 740 / 100
7.45—8.15 koraal ja helipl. ★ 8.25—9.00 heli-
pl. ★ 13.00—14.15 lõunakontsert ★ 14.35
—15.30 helipl. ★ 16.05—16.30 viiulisonaat
a-duur (C. Franck) ★ 16.30—16.50 autor-
esineb ★ 17.00—18.30 pärastl.-konts. Stutt-
gardist ★ 18.50—19.45 kuuldemäng ★ 20.00
21.00 v. Heilsberg ★ 21.30—23.00 Leonca-
vallo „Bajazzo“ ★ 23.20 vahe-eeskava ★
24.00—1.00 õõmuusikat
Leipzig 382,2 / 785 / 120
7.30—8.00 heliplaate
8.10—10.00 hommikukontsert
13.00—14.15 lõunakontsert Breslaust
14.30—15.00 uusi heliplaate
15.50—16.25 kontsertund (sopran, tenor,
tsello, klaver)
17.00—18.00 pärastl.-kontsert. Kavas: Sou-
sa, Adam, Zimmer, Armandola, Fet-
ras jt.
18.45—19.25 rahvamuusikat
20.00—21.00 v. Heilsberg
22.30—23.00 laule soprani ettek.
24.00—1.30 ork.-kontsert. Kavas: Pasztho-
ry, Huber jt.

Avalud uus täielik lilledi Kontus TALLINN Hobuse t. 2

Suures valikus alati saadaval elava-
telt lilledest maitserikkaid pruut-
kimpe, lillekorve ja pärgi. Pärgi
valmistatakse ka kunstlilledest.
Oma kasvatushoone NÖMMEL.
Hinnad soodsad.

Praha 470,2 / 638 / 120

11.40 heliplaate
12.05—12.55 salongork. kontsert
12.10—13.25 heliplaate
13.35—14.35 lõunakontsert. Kavas: Ketel-
bey, Košťál, Fučík jt.
14.45—14.55 heliplaate
17.00—17.50 ringnäilingu orkester. Kavas:
Dvorak, Suk, Smetana, Blodek, Fibich
18.15—18.35 Jugoslaavia muusikat
18.50—19.15 mandol.-muusikat
19.25—20.00 saksa saade
20.20—21.10 ajaviitemuusikat. Kavas: Le-
har, Richter jt.
22.00—23.00 ringhäälingu orkester. Poola
muusikat
23.30—23.35 heliplaate

Viin 506,8 / 592 / 120

13.00 lõunakontsert helipl.
13.30—14.00 muusikat helifilmest
14.10 lõunakontserdi järg
14.30—15.00 kuulsaid kunstnikke helipl.
18.20—19.05 laule, klaveripalu
19.30—19.55 inglise keelt
20.25—23.00 ülekanne Viini Riigiooperist
23.15 õhtukontsert helipl.

Budapest 550,5 / 545 / 120

13.05 kontsert
14.30 heliplaate
18.00—19.10 salongorkestri kontsert. Ka-
vas: Poldini, Kalman, Korngold, Bizet
19.40—20.50 koorilaulu ettekandeid
21.20 hollandi helitõõde kontsert
23.10 mustlasmuusikat
24.00 jazzmuusikat

Bukarest 364,5 / 823 / 12

Brasov (Radio Romania) 1875/160/20
14.15 kergesisulist muusikat heliplaadelt ★
18.00—19.00 ringhäälingu orkestri konts.
Kavas: Gillet, Translaieur, d'Albert, Ver-
di ja Gilbert ★ 19.15 lauluettekandeid ★
19.30—20.00 ringh. orkestri kontserdi järg.
Kavas: Tšaikovski, Beethoven, Mascagni,

Friml ★ 20.20—20.45 heliplaate ★ 21.00—
21.30 Lalo kvartett, op. 45 ★ 21.45 laulu-
ettekandeid ★ 22.15—22.45 klaverikontsert.
Kavas: Albeniz, Granados ja de Falla
Milano 368,6 / 814 / 50
18.10 helipl. ★ 18.30—19.50 kontsert ja sö-
nalist ★ 20.30—20.45 helipl. ★ 21.40 muu-
sikat ★ 23.15 helipl.
Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60
15.10—16.00 ork.-kontsert ★ 20.58—21.10
heliplaate ★ 21.35—22.07 heliplaate ★ 22.55
kontsert ★ 0.10—0.40 jazzmuus. helipl.
London National 261,1/1149/50
Daventry 1500 / 200 / 25
14.00 orelipalu ★ 14.45—16.00 ork.-kontsert
★ 18.00 Brahmi sonaat g-duur (1500) ★
18.30—19.15 ork.-kontsert ★ 19.15—20.00
tantsumuus. (261.1) ★ 22.00—23.00 kirev
tund ★ 23.35—0.45 ork.-kontsert ★ 0.50—
2.00 tantsumuusikat (1500)
Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
17.00 teemiline kontsert ★ 18.25 Verdi ooper
„Trubaduur“ ★ 22.30 tantsumuusikat
Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
5.15 muusikat ★ 7.30 hommikumuusikat ★
19.30—20.30 saade külale ★ 21.00—22.00
kirjanduslik saade

Teisip. 20. märtsil

Tallinn 410,4 / 731 / 20

17.45 reklaami ja heliplaate
18.00 välismaisi päevauudiseid
18.15 lastetund
18.45 kodumaisi päevauudiseid
19.00 mag. Jakob Lukats: Reisil Vaikse
ookeani saartele, Fidži saared
19.30 dr. Ar-er Massakas: Majanduspoli-
tiline ringvaade
20.00 ülekanne Tartust
20.05 Muusika-teaduslik kontsert. Kavas
J. S. Bach'i ja Schumanni helitõõd. Esi-
neb „Collegium Musicum'i“ tegelasi —
instrumentaal- ja vokaalsoliste ja
instrumentaal- ja vokaalsoliste. Seletusi
annab prof. A. Topman
21.00 esperantokeelne nädalakroonika
21.10 muusika-teadusliku kontserdi järg
21.40 ajaviitemuusikat heliplaadidelt
Tartu 579,2 / 512 / 0,5
17.45 reklaami ja heliplaate
18.00 ülekanne Tallinnast
20.00 ilmateade ja ajandaja-oiendus
20.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4 / 167 / 54

Soome keeles
17.00 ringhäälingu orkester. Blon: Marsa.
Flotow; Indra, avam. Lincke: La Gran
Via, valss. Niemann: St. Pauli, tango.
Nicodé: Pilte lõunast: 1) Bolero, 2)
Mauri tantsulaul, 3) Muinasjutt Pro-
vencest, 4) Restoranis. Eede: Serenata
Napolitana. Blon: Lilledes sosin. Gauz:
Galopp
18.00 kõne ★ 18.25 laule
19.15 ja 19.40 kõne
20.05 Turku linnaork. sümfooniakonts. An-
derssen: Avamäng ja Finaal sümf. süi-
dist „Saatus“ (esiettekk.). Beethoven:
Viiulikontsert d-moll. Tšaikovski: süm-
foonia h-moll nr. VI

Helsinki 335,2 / 895 / 13,2

Rootsi keeles
17.00 Lahti ★ 18.00 ja 18.25 kõne
19.15 laule ★ 19.30 kõne
20.05 Lahti
Motala 1357 / 221 / 30
Stokholm 426,1 / 704 / 55
18.45—19.45 heliplaate
21.00—22.00 sõjaväemuusikat. Formanove-
ki: Mars. Trobäck: Balleti avamäng.
Ketelbey: Egiptuses. Sylvain: Wermian-
di süit. Lanner: Vana Viin, valss.
Fritzell: Kevadhelid
22.30—23.45 rahvalaule
23.00—24.00 Beethoveni helitõõde kvarteti

ja klaveri ettekandes. Kavas keelpillide kvartett f-moll, op. 95 (Allegro con brio. — Allegretto ma non troppo. — Allegro assai vivace, ma serio. — Larghetto. — Allegretto agitato. Allegro) ja sonaat viiulile ja klaverile f-duur, op. 24 (Allegro. — Adagio molto espressivo. — Scherzo: Allegro molto. — Rondo: Allegro ma non troppo)

Oslo 1186 / 253 / 60
14.00—15.00 ja 18.30—18.40 helipl. ★ 20.30—21.00 viiulisoolosid ★ 21.30—22.40 ork.-kontsert. Kavas: Locatelli, Svendsen, Bizet, Mascagni jt. ★ 23.15—24.00 katkeid operetist „Geisha“

Kalundborg 1261 / 238 / 60
13.00—15.00 ajav.-muusikat ★ 16.00—18.00 instrum.-ansambli kontsert ★ 21.00—21.45 prantsuse muusikat ★ 23.15—24.00 balleti-muusikat ★ 24.00—1.30 moodsat tantsu-muusikat

Luksemburg 1304 / 230 / 150
9.45—10.00 helipl. ★ 14.00—15.20 ork.-kontsert. Kavas: Rossini, d'Albert, Waldteufel. Vaheajal sõnalist ★ 15.20—16.00 heliplaate ja sõnalist

Belgia eeskava
21.00 flöödisoolosid ★ 21.30—22.15 ork.-kontsert. Kavas: Brusselmans, Dupuis jt. ★ 22.30—22.45 ja 22.50—22.55 helipl. ★ 23.00 klaveripalu ★ 23.15 Gounod ooper „Faust“ ★ 0.30 tantsuplaate

Ostke ülikuivi küttepuid

J. Paul'i puulaost

Tallinn, Kopli 5, telefon 438-94

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20

7.00 koraal
7.05 võimlemist
7.40—8.10 hommikkontsert
16.00—16.30 salong- ja tantsumuusikat
17.00—17.30 salongmuusika järg
18.30—19.10 Pauls Šuberti klaverikontsert
20.10 sümfooniakontsert. Juh. Albert Coates (London). Beethoven VII sümfoonia
21.10 kontserdi järg. Kavas: Vaughan ja Tšaikovski. Kontserdi lõpul teateid ja heliplaate

Kaunas 1935 / 155 / 7
17.40—18.10 helipl. ★ 17.50—19.00 helipl. ★ 19.30—19.40 helipl. ★ 20.30 ülel. Riigi-ooperist

Varssav 1415 / 212 / 120

Kattovice 395,8 / 758 / 12
8.20—8.35 ja 8.40—8.55 heliplaate
12.57 aeg. Krakovi fanfaare
13.05—13.55 heliplaate

16.40—17.25 Jazzorkestri kontsert. Kavas: Renna, Tartara, Martinasso, Tower, Perl jt.

17.55 kergesisulist muusikat koori ettek.
18.20—18.50 XXI poola helitööde kontsert. Kavas Labanski helitööd klaverile ja laule

19.35—20.00 Moniuszko ja Karlovieczy laule heliplaadelt
20.05—20.25 mitmesugust

21.17 sümfooniakontsert. Kavas Chopini kontserdid mi-minoor ja fa-minoor
23.00—24.00 ja 0.05 tantsumuus. „Adriast“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75

7.15 võimlemist
7.35—9.00 hommikkontsert
9.30—10.00 võimlemist naistele
12.30—14.00 lõunakontsert
14.05—15.30 heliplaate. Populaarseid viise ja laule

16.15—16.30 raamatutetund
17.00—18.50 pärastl.-konts. Kavas: Tšaikovski, Zeller, Drigo, Schreiner jt. Vaheajal kõne
19.25—19.50 laule soprani ettek.
20.00—21.00 rahvustund Breslaust. „Tööline ja riik“, kuuldemaal muusikaga
21.10—21.55 lõbus kuuldemäng
22.30—23.00 ballaade ja idulle Münchhauseni sünnipäevaks
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.00 ajav.- ja tantsumuusikat (heliplaadelt)

Königsvusterhausen 1571 / 191 / 60

7.35—9.00 varane kontsert
12.30—13.00 kodumuusikat
13.10—13.55 mitmesugust instrumentaal-muusikat helipl.

15.00—16.00 kuulsaid dirigente ja soliste (helipl.)
17.00—18.00 pärastl.-kontsert. Kavas: Suppé, Czibulka, Millöcker, Strauss, Zieherer jt.

18.35—19.10 Walter Giesecking mängib (helipl.)

20.00—21.00 v. Heilsberg
21.30 laule klaveri saatel
22.00—23.00 tantsumuusikat

24.00—1.00 õmmuusikat. Kavas: Lincke, Lanner, Komzak, Zeller jt.

Breslau 315,8 / 959 / 60

7.30—7.55 heliplaate
8.10—10.00 hommikkontsert
13.00—14.20 ooperimuusikat

14.40—15.25 ajaviitemuusikat
16.10—16.40 muusikat flöödile
17.00—19.00 pärastl.-kontsert. Kavas: Lachner, Cortopassi, Balfe, Kreutzer jt. Vaheajal, 18.00—18.15 kõne

20.00—21.00 v. Heilsberg
22.00—23.00 austria talupojamuusikat
24.00 koorilaule

1.00—1.30 õmmuusikat
Langenberg 455,9 / 658 / 60

7.05—7.40 heliplaate
8.10—9.15 hommikkontsert
13.00—13.45 ajaviitekontsert (helipl.)

14.00—14.45 lõunakontsert I
15.00—16.00 lõunakontsert II
17.00—18.00 pärastl.-kontsert. Kavas: Rossini, Volkmann, Tšaikovski, Bizet jt.

18.15—19.00 muusikat uutest helifilmidest
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.10—23.00 kevadilaule ja tantse

23.20 vahe-eeskava
24.00 kammermuusikat. Kavas: Bach, Mozart, Debussy jt.

0.40—1.30 instrumentaalsekseti ja tšello ettekandeid

Stuttgart (Mühlacker) 522,6/574/100

8.10—9.15 helipl. ★ 11.10 Beethoveni VIII sümfoonia ★ 11.35—12.25 helipl. ja laule tenori ettek. ★ 13.00—14.15 lõunakontsert

★ 14.35—15.30 stseene Verdi ooperist „Aida“ ★ 17.00—18.30 pärastl.-kontsert. Kavas: Suppé, Czibulka, Joh. Strauss jt. ★ 19.25—19.45 itaalia keelt ★ 20.00—21.00 v. Heilsberg ★ 21.10—23.00 kirev õhtu ★ 23.45 vahe-eeskava ★ 24.00 rahvamuusikat

★ 1.00—2.00 õmmuusikat
München 405,4 / 740 / 100

7.45—8.15 koraal ja helipl. ★ 8.25—9.00 heliplaate ★ 13.00—14.15 heliplaate ★ 14.35—15.30 lõunakontsert ★ 17.00—18.30 videovikkontsert. Kavas: Bellini, Goetz, Drigo jt. ★ 18.50—19.10 klaveripalu ★ 19.30—19.45 heliplaate ★ 20.00—21.00 v. Heilsberg ★ 21.10—23.30 kuuldemäng ★ 23.20 vahe-eeskava ★ 24.00—1.00 õmmuusikat

Leipzig 382,2 / 785 / 120

7.30 heliplaate
8.10—10.00 varane kontsert Breslaust
13.00—14.15 lõunakontsert
14.30—15.00 ooperivise heliplaadelt

15.50—16.10 Rasch: Suit g-duur kahele klaverile ja fagotille
17.00—18.30 kergesis. kontsert. Kavas: Adam, Joh. Strauss, Michiels jt.

18.40—19.10 Jos. Haydn: Soti ja vaali rahvalaule

19.20—19.45 viiulikontsert
20.00—21.00 rahvustund (v. Heilsberg)

22.40—23.00 muusikat uutest helifilmidest (helipl.)

23.20 saatet teatatakse eraldi
24.00—1.30 muusikaline vestlus

Praha 470,2 / 638 / 120

12.05—12.55 politseiork. kontsert
13.10—13.25 heliplaate
13.35—14.35 Kammermuusikat. Kavas: Fuchs, Halevy, Lehar, Strauss jt.

14.45—14.55 heliplaate
17.00—17.55 ringhäälingu orkester. Kavas: Mozart, Haydn jt.

18.25—18.35 heliplaate
18.50—19.15 rootsi viise. Kavas: Peterson-Berger, Rangström, Sjögren jt.

19.25—20.00 saksa saade
20.20—20.30 havaiikitari ettekandeid

22.25—23.00 Zagrebi kvarteti kontsert
23.30—24.00 heliplaate

Viin 506,8 / 592 / 120
13.00 lõunakontsert helipl.

13.30—14.00 ja 14.10—15.30 ajaviitemuusikat helipl.
14.30—15.00 talupojatantse (helipl.)

18.10 laule soprani ettek.
18.25 kaasaegseid Austria heliloojaid. Vilhelm Jerger. Kaasteg.: metsosopran, viiul, orel ja kammerkoor

19.25—19.50 prantsuse keelt
20.15—22.00 kirev õhtu
22.15 tantsuplaate

Budapest 550,5 / 545 / 120

13.05 kontsert
14.30 laule kvarteti ettekandes
18.40—19.15 klaverikontsert. Kavas: Schumann, Fagedy jt.

19.30—20.30 laule
21.30 heliplaate
22.45 vanu ungari helitööd

24.00 tantsumuusikat
Bukarest 364,5 / 823 / 12

Brasov (Radio Romania) 1875/160/20
14.15 kergesisulist muusikat heliplaadelt
★ 18.00—19.00 ja 19.15—20.00 pealelõunakontsert ★ 20.20—20.45 heliplaate ★ 21.00 lauluettekandeid ★ 21.20—22.00 sümfooniakontsert. Lalo: Hispaania sümfoonia.

★ 22.15—22.45 kontserdi järg
Milano 368,6 / 814 / 50

18.10—18.55 helipl. ★ 20.30—20.45 helipl. ★ 21.00—21.30 kammermuusikat ★ 23.00—24.00 orkestrikontsert

Paris (Poste Parisien) 312,8/959/60
14.40 helipl. ★ 20.58—21.03 heliplaate ★ 21.30—21.50 šaljaapin ja Vene koori (heliplaadelt) ★ 23.30—0.15 kammermuusikat

London National 261,1/1149/50

Daventry 1500 / 200 / 25
14.00 orelipalu ★ 14.30 ja 15.30 ork.-kontsert ★ 18.30—19.15 kammermuus. (1500) ★ 19.15—20.00 tantsumuus. (261,1) ★ 21.20—22.30 puhkp.-ork. kontsert ★ 1.05—2.00 tantsumuusikat (1500)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
17.00—18.00 kontsert ★ 18.25 šostakoviitši ooper „Katarina Ismailova“ ★ 22.30 tantsumuusikat

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
5.15 ja 7.30 muusikat ★ 19.30—20.30 saade külale ★ 21.00—22.00 õhtukontsert

Keskn. 21.märtsil

Tallinn 410,4 / 731 / 20

17.45 reklaami ja heliplaate
18.00 välismaisi päevauudiseid
18.15 heliplaate

18.30 põllumajanduslikke teateid
18.45 kodumaisi päevauudiseid
19.00 ülekanne Tartust

19.30 vann. adv. A. Susi: Käendus (käämeheks olemine) ja käendaja vastutus

20.00 ülekanne Tartust
20.05 Tallinna Töölismuusika ühingu
 puhkpille orkestri ja solistide kontsert.
Juh. N. Goldschmidt. 1. a) Thomas, avamäng „Raymond“. b) Glinka, romanss „Põhjätäht“. c) Jakovlev, Fantaasia vene viisidest. Puhkpille orkester. 2) a) Puccini, aar. oop. „M-me Butterfly“. b) Bohm, Vaikne kui õõ. A. Kangro (sopran). 3. a) Gounod, fant. oop. „Faust“. b) Michaelis, Csardas. Puhkpille ork.
 4. David, Viulikontserdi I osa. 11-ne aastane Emil Laansoo (viul). 5. Verdi, fant. oop. „Trubaduur“. Puhkpille ork.
 Lõpuks kuni 22.00 vana tantsumuusikat heliplaadidelt

Tartu 579,2 / 512 / 0,5
 17.45 reklaami ja heliplaate
 18.00 ülekanne Tallinnast
 19.00 soome keele tund (R. Janno)
 19.30 ülekanne Tallinnast
 20.00 ilmataede ja ajanäitaja-õiendus
 20.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4 / 167 / 54
Helsinki 335,2 / 895 / 13,2
 17.00 Viipuri suveork. konts. Suppé: Luuletaja ja talupoeg. Pacius: Ballaad „Kuningas Karli jahist“. Strauss: Kevadhääled, valss. Komzak: Muinasjutt. Bizet: Carmen-fantaasia
 17.40 kõne ★ 18.00 lastetund
 19.15 esperanto keelt
 19.40 rahvamuusikat
 20.10 ja 20.30 kõne
 20.45 Dallapé-õhtu

Motala 1357 / 221 / 30
Stokholm 426,1 / 704 / 55
 18.05—18.30 hawaii muusikat
 18.45—19.45 heliplaate
 21.00—21.50 sümf.-kontsert. Berlioz: „Harold Itaalias“, sümfoonia, op. 16.
 22.30—22.45 lauluettekandeid
 23.00—24.00 moodsat tantsumuusikat

Oslo 1186 / 253 / 60
 14.00—15.00 helipl. ★ 18.00—19.00 ajaviitekontsert ★ 21.00—21.30 ork.-kontsert ★ 22.00—22.40 kontserdi järg ★ 23.45 tantsumuusikat

Kalundborg 1261 / 238 / 60
 13.00—14.15 ajav.-muusikat ★ 16.00—16.30 helipl. ★ 16.30—18.30 ringhäälingu orkester ★ 21.00—21.15 muus. flöödile ja harfile ★ 21.55—22.45 koorikontsert ★ 23.30—24.00 kammerork. kontsert ★ 24.00—1.30 tantsumuusikat

Luksemburg 1304 / 230 / 150
 9.45—10.00 helipl. ★ 14.00—15.20 helipl. ja vaheegil sõnalist ★ 15.35—16.00 tantsuplaate

Luksemburgi eeskava
 21.00—21.30 laule ★ 21.35—22.15 heliplaate ★ 22.45 kontserdi ülekanne Pariisist. Kavas: Beethoven, Debussy, Ravel jt. ★ 0.30 tantsuplaate

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20
 7.00 popul. läti laule
 7.05 võimlemist
 7.40 kontsert
 16.00—16.30 operetimuus. helipl.
 17.00—18.00 V rügemendi aastapäeva pühitsemine. Kavas: kõnesid ja ork.-ettek.
 18.30—19.00 klaveripalu
 20.05—21.00 d'Albert'i helitöid orkestri ettekandes
 21.25—22.00 solistidekontsert (laule ja tšello). Kavas: d'Albert, Chopin jt.
 22.00 päevauudiseid ja lõpuks fantaasia Gounod operist „Faust“
 22.30—23.30 välissaatjate ülekanne

Kaunas 1935 / 155 / 7
 17.20—17.40 laule ★ 18.00—18.10 saemuusikat ★ 18.50—19.00 ja 19.20—19.40 helipl. ★ 20.30—21.00 õhtukontsert ★ 21.20—21.40 laule ★ 22.00—22.30 kontsert. Kavas: Weber, Puccini, Borouin ★ 22.50—23.30 kontsert. Kavas: Offenbach, Meyerber, Poppy

Varssav 1415 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12
 8.20—8.35 ja 8.40—8.55 heliplaate
 12.57 aeg, Krakovi fanfaare
 13.05—13.55 orkestrikontsert. Kavas: Saint-Saëns, Meyer-Helmund, Niemann, Popper j. t.
 16.40—17.10 ettekandeid klaveril. Kavas: d'Albert, Debussy, Sgambati, Albeniz ja Liszt

17.55—18.50 heliplaate
 19.20—20.00 tantsu- ja ajaviitemuusikat „Adria'st“
 20.05—20.25 mitmesugust
 21.02—22.00 soome helitööde kontsert. Kavas: Sibelius, Ranta, Madetoja, Klami
 22.15 orkestrikontsert ja lauluettekand. Kavas: Dvorak, Saint-Saëns, Bizet, Massenet, Tšaikovski, Rudnicki jt.
 23.00 kergesisulist muusikat heliplaadelt
 23.30—24.00 ja 0.05 tantsumuusikat „Polonia'st“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
 7.15 võimlemist
 7.35—9.00 varane kontsert
 9.30—10.00 võimlemist naistele
 12.30—14.00 lõunakontsert
 14.05—15.30 muusikat R. Wagneri „Tannhäuserist“ ja „Lohengrinist“ (helipl.)
 17.00—18.50 pärastl.-kontsert. Kavas: Thomas, Racmaninov, Puccini, Armando-la, Joh. Strauss, Suppé jt. Vaheajal, 18.00 raamatutund
 19.25—19.50 soprani ja bass-baritoni ettek.
 20.00—21.00 rahvustund Königswusterhausenist. „Saksa kevad“, kuuldemäng
 21.50—23.00 kirev tantsuõhtu
 23.20 vahe-eeskava
 24.00—1.00 öömuus. Münchenist

Saadaval igalpool

Saadaval igalpool

AINUESINDAJA
JOACHIM CHRISTIAN KOCH
 Tallinn, Vene 12, tel. 434-67

Königswusterhausen 1571 / 191 / 60

7.35—9.00 varane kontsert
 13.05—13.55 lõunakontsert selipl.
 15.00—18.00 muusikat helifilmist helipl.
 17.00—18.00 muus. Königsbergist
 18.35—19.05 sonaat flöödile ja tšembalole
 20.00—21.00 v. Heilsberg
 21.50—23.00 sõjaväekontsert. Kavas: Brasse, Suppé, Keler-Bela, Blon, Theike, Ziehrer, Lincke jt.
 23.30—23.45 raadiotehnikat
 24.00—1.00 öömuusikat Münchenist

Breslau 315,8 / 959 / 60
 7.30—7.55 heliplaate
 8.10—10.00 hommikkontsert Leipzigit
 13.15—14.20 pidulik kontsert heliplaadidelt
 14.40—15.25 muusikat Friedrich Suure ajast (helipl.)
 17.00—18.30 pärastl.-kontsert Stuttgardist
 20.00—21.00 v. Heilsberg
 22.00—23.00 rahvapärane kontsert
 23.20 vahe-eeskava
 24.00—1.30 öökonsert Leipzigit

Langenberg 455,9 / 658 / 60
 7.05—7.40 heliplaate
 8.10—9.15 puhkpillidemuusikat
 13.00—13.45 ajaviitekontsert
 14.00—14.45 lõunakontsert I
 15.00—15.45 lõunakontsert II
 17.00—18.00 pärastl.-kontsert. Kavas: Thomas, Rachmaninov, Puccini jt.
 18.15—19.00 popul. ooperuvertüüre (helipl.)

20.00—21.00 v. Heilsberg
 22.30—23.00 sõdurimuusikat laulus ja puhkp. ettekandes
 23.20 vahe-eeskava
 24.00—1.30 öömuusikat
Stuttgart (Mühlacker) 522,6/574/100
 8.10—9.15 varane kontsert ★ 13.00—14.15 heliplaate ★ 14.35—15.30 lõunakontsert ★ 17.00—18.30 pärastl.-muusikat. Kavas: Mozart, Schubert, Flotov, Leoncavallo jt. ★ 18.30—19.00 Schumanni klaverimuus. ★ 20.00—21.00 v. Heilsberg ★ 22.00—23.00 raadiopopurril ★ 23.45 vahe-eeskava ★ 24.00 öökonsert Leipzigit ★ 1.00—2.00 öökonsert

München 405,4 / 740 / 100
 8.25—9.00 heliplaate ★ 13.00—14.15 lõunakontsert ★ 14.35—15.50 ringhäälingu orkester ★ 17.00—18.30 videvikkontsert. Kavas: Auber, Beethoven, Lortzing, Brase jt. ★ 18.50—19.10 laule soprani ettek. ★ 19.30 19.45 helipl. ★ 20.00—21.00 v. Heilsberg ★ 22.00—23.00 „Graniit“, kuuldemäng ★ 23.20 vahe-eeskava ★ 24.00—1.00 öömuusikat

Leipzig 382,2 / 785 / 120
 7.30—8.00 heliplaate
 8.10—10.00 varane kontsert
 13.00—14.15 lõunakonts. Münchenist
 14.30—15.00 heliplaate
 15.45—16.10 ajav.-muusikat helipl.
 17.00—17.50 lapsed laulavad kevadlaule
 17.50—18.40 muusikat vanul instrum. Joh. Seb. Bach'i 249 a. sünnipäevaks
 19.00—19.25 R. Schumann: sümfoonilisi etüüde, op. 13 (klaver)
 20.00—21.00 v. Heilsberg
 21.10—23.00 kontsert Königsvusterhausenist
 23.20 saatet teatakse eraldi
 24.00—1.30 öökonsert. Kavas: Zilcher, Wagner, Beethoven, Schumann, Weber jt.

Praha 470,2 / 638 / 120
 12.00—12.55 ringhäälingu orkester
 13.10—13.25 heliplaate
 13.35—14.45 lõunakontsert. Kavas: Suppé, Micheli, Flotov, Leopold jt.
 14.45—14.55 heliplaate
 17.00—17.50 ringhäälingu orkester. Kavas: Goldmark, Debussy jt.
 18.35—18.45 heliplaate
 19.25—20.00 heliplaate
 20.20—21.05 sõjaväemuusikat
 21.25—21.35 heliplaate
 22.00—23.00 kirev tund

Viin 506,8 / 592 / 120
 13.00 talupojavise helipl.
 13.30—14.00 ajav.-muusikat
 14.10—14.30 ajav.-muusikat (järg)
 14.30—15.00 kuulsaid kunstnike helipl.
 18.15—18.45 laule baritoni ettek.
 19.40—20.50 vanemat muusikat kvarteti ettekandes
 21.05—22.00 sümfooniakontsert. Joh. Seb. Bach: Fantaasia ja fuuga g-moll. Beethoven: IX sümfoonia d-moll. I. Allegro ma non troppo, un poco maestoso. II. Molto vivace. III. Adagio molto e cantabile. IV. Finale
 23.15 tantsumuusikat

Budapest 550,5 / 545 / 120
 13.05 mustlasmuusikat
 14.30 trioettekandeid
 18.30—19.00 klaverikontsert. Kavas: Liszt, Schumann, Kreisler-Rachmaninov, Dohnanyi ja Pierre
 19.25—20.00 heliplaate
 20.30 Lehari romantiline ooper „Naerastuste maa“. ülekanne Kuninglikust Ooperist
 Lõpuks tantsumuusikat

Bukarest 364,5 / 823 / 12
Brasov (Radio Romania) 1875/160/20
 14.15 kergesisulist muusikat heliplaadelt ★ 18.00—19.00 ja 19.15—20.00 ringhäälingu orkestri kontsert. Kavas: Auber, Tšaikovski, Massenet, Lehar, Waldteufel, Dvo-

mistund ★ 17.00—18.30 videvikkontsert.
Kavas: Strauss, Blon, Tosti jt. ★ 19.30—
19.45 itaalia keelt ★ 20.20—21.00 v. Heils-
berg ★ 22.20—23.00 laule ★ 23.20 millest
kõneldaks Ameerikas ★ 24.00—1.00 õõmuu-
sikak

Leipzig 382,2 / 785 / 120
7.30—8.00 heliplaate
8.10—10.00 varane kontsert
13.00—14.15 lõunakontsert
14.30—15.00 meeskoori ettek. helipl.
15.45—16.15 noored kunstnikud mikrofoni
ees (klaver ja sopran)
17.00—18.20 pärastl.-kontsert. Kavas: Ros-
sini, Wolf, Sibellus, R. Strauss, Scra-
bin jt.
18.40—19.10 kodumuusikat (sopran, te-
nor, viiul)
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.30 Goethe: „Iphigenie“
22.45—23.00 lõõklaule helipl.
23.30—24.00 saatet teatatakse eraldi. Lõ-
puks klaverimuusikat

Praha 470,2 / 638 / 120
12.05—12.55 salongork. kontsert. Kavas:
Kostal, Fucik, Kalivoda, Aust, Leopold
13.10—13.25 heliplaate
13.35—14.35 lõunakontsert. Kavas: Adam,
Delibes, Leopold, Weinberger jt.
14.45—14.55 heliplaate
17.00—17.50 ringhäälingu orkester. Kavas:
Dvorak, Pek, Armandola, Bullerian jt.
17.50—18.15 muusikat noortele
18.25—18.35 heliplaate
19.00—20.00 saksa saade
21.05—23.00 sümfooniakontsert Smetana-
saalist. Kavas: Bach, Stravinski, Foer-
ster jt.
23.15—23.30 heliplaate
23.40—0.15 orkestrikontsert

Viin 506,8 / 592 / 120
13.00 kuulsaid kunstnikke helipl.
13.30—14.00 ja 14.10 ajav.-muusikat
14.30 laule Alpimaalt (helipl.)
17.20 Elektroon. materia ehituskivi
(kõne)
18.10 muusikat viole d'amore ettek.
18.35—19.00 klaveripalu
20.00—22.00 ajaviitekontsert. Kavas: Le-
har, Komzak, Ziehrer, Dostal jt.
22.00—22.30 nädala följeton
23.20 õhtukontsert helipl.

Soodsaim en-gross ja
en-detail ostukoht
TRIKOOTÖÖSTUS
E. KOPPE
Tallinn, Lai tänav 9
Telefon 454-11

Budapest 550,5 / 545 / 120
13.05 heliplaate
14.30 sõjaväeorkestri kontsert
20.15—20.55 harfikontsert. Kavas: Haydn,
Pierne, Lezano, Durand jt.
21.15—22.35 ooperiorkestri kontsert. Ka-
vas muusikalist paroodiaid
23.40 mustlasmuusikat

Bukarest 364,5 / 823 / 12
Brasov (Radio Romania) 1876/160/20
14.15 kergesululist muusikat heliplaadelt
★ 18.00—19.00 ja 19.15—19.50 pealelõuna-
kontsert ★ 20.30 ülekanne Rumeenia
ooperist

Milano 368,6 / 814 / 50
18.30—18.55 ork.-kontsert ★ 21.10—21.50
helipl. ★ 21.50 R. Wagneri ooper „Nürn-
bergi meisterlauljad“

Paris (Poste Parisien) 312,5/959/60
14.05 heliplaate ★ 14.10 ja 14.30—15.05
kontsert ★ 15.35—16.00 helipl. ★ 21.30—
21.52 helipl. noortele ★ 22.10 näidend

London National 261,1 / 1149 / 50
Daventry 1500 / 200 / 25
14.00 ork.-kontsert ★ 15.00 uusi helipl. ★
18.05—19.15 ork.-kontsert (1500) ★ 19.15—
20.00 tantsumuus. (261.1) ★ 23.35—0.30
viiuli ja aldi ettek. ★ 0.45—2.00 tantsu-
muusikat (1500)
Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
17.00—18.00 kontsert ★ 19.30 sümfoonia-
kontsert ★ 22.30 tantsumuusikat
Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
5.15 muus. ★ 7.30 helipl. ★ 19.30—20.30
saade külale ★ 21.00—22.00 sümfooniakont-
sert

Reedel 23. märtsil

Tallinn 410,4 / 731 / 20
17.45 reklaami ja heliplaate
18.00 välismaisi päevauudiseid
18.15 lastetund
18.45 kodumaisi päevauudiseid
19.00 Hanno Kompus: „pera comique.“
Suur ajalooline ooper
19.30 ülekanne Tartust
20.05 kontsert. Juh. E. Palm. Orkester:
Auber, avam. „Acteon“. Verdi, fant.
oop. „Trubaduur“. Niemann, Videvik
mere ääres. Lacomme, süit „Maskiball“.
Leoncavallo, Sügisemõtted. Noskovsky,
Kasakate tants. Schmelting, süit „Õhtu
Aranjuez'is“. Urbach, Marss. Vaheajal
esitab soololaule M. Taras (tenor)

21.30 heliplaate (kavas prants. muusikat)
Tartu 579,2 / 512 / 0,5
17.45 reklaami ja heliplaate
18.00 ülekanne Tallinnast
19.30 dr. med. E. Mill: Kopsutõhususe rav-
vist praegusel ajal. (Ülekanne E. Ter-
vishoiu Muuseumist)
20.00 ilmataade ja ajanäitaja-õendus
20.05 ülekanne Tallinnast

Helsinki 335,2 / 895 / 13,2
Soome keeles

17.00 lugemistund
17.25 ringhäälingu orkester. Grieg: Marss.
Svendsen: Norra rapsoodia nr. 4. Bull:
Melankoolia. Grieg: Rahvalaul keel-
orkestrile. Halvorsen: Intrata ja Bourée
klassilsest süidist
19.35 ork.-kontserdi järg. Gade: Avamäng.
orkestrile. Halvorsen: Intrata ja Bourée
Cantilene. Lange-Müller: Serenaad. Au-
lin: Rootsi tants. Berg: õhtulaul.

20.25 laule ★ 20.45 kõne
21.10 heliplaate

Lahti 1796,4 / 167 / 54
Rootsi keeles

17.00 retsitatsioon
17.25 Helsingi ★ 18.05 vestlus
18.25 Helsingi ★ 19.15 kõne
19.35 Helsingi ★ 20.25 Brage-õhtu: orkes-
ter, koor, solistid

Motala 1357 / 221 / 30
Stokholm 428,1 / 704 / 55

17.00—18.00 ajaviitemuus. Rossini: „Semi-
ramis“, avamäng. Amadei: „Invano“,
valss. Lauluettekandeid. Lüling: India
süit. Sulvain: Valss. Freire: Al, al, al
18.25—19.30 heliplaate
20.30—21.15 ajaviite-eeskava
21.15 vana tantsumuusikat
21.45 kabaree
21.00—24.00 moodsat tantsumuusikat
Oslo 1186 / 253 / 60
14.00—15.00 helipl. ★ 18.00—19.00 kontsert
★ 19.30—20.00 neegrilaule ★ 21.00—22.40
Zelleri ooperett „Linnukaupleja“

Kalundborg 1261 / 298 / 60
13.00—15.00 ajav.-muusikat ★ 15.40—16.00
klaverisooloist ★ 16.00—18.00 ajav.-kont-
sert ★ 21.00—21.30 trio-ettek. ★ 21.30—
23.00 raadio-kabaree ★ 23.15—24.00 koori-
ja solistidekonts. ★ 24.00—0.15 klaveri-
palu ★ 0.15—1.00 tantsumuus.

Luksemburg 1304 / 230 / 150
9.45—10.00 heliplaate ★ 14.00—15.20 ork.-
kontsert. Kavas: Suppé, Joh. Strauss, Ur-
bach, Benatzki jt. ★ 15.20—16.00 heliplaate
ja sõnalist

Hollandi eeskava
21.00 helipl. ★ 21.10 raadio-kabaree ★
21.40—22.45 ork.-kontsert. Kavas: Rossini,
Dvorak, Stolz, Abraham ★ 22.50 ork.-
kontsert. Kavas: Schubert, Mozart, Beet-
hoven, Saint-Saëns jt. — 23.50 helipl. ★
0.25 tantsumuus.

Riia 514,6 / 583 / 15
Madona 271,7 / 1104 / 20

7.00 populaarseid läti laule
7.05 võimlemist
7.40 hommikkontsert
16.00—16.30 ajav.-muusikat helipl.
17.00—17.30 mandol.-muusikat
18.00—18.30 kontserdi järg
19.00—19.30 viiulisooloistid
20.05—21.00 Modest Mussorgski helit. or-
kestri ettek.
21.25—22.00 laule ja klaveri ettekandeid
22.30 heliplaate

Kaunas 1935 / 155 / 7
17.40—18.10 puhkp.-muusikat ★ 18.50—
19.00 helipl. ★ 19.20—19.40 laule ★ 20.30—
21.00 õhtukontsert ★ 21.30—21.40 laule ★
22.00—22.30 kontsert ★ 22.55—23.30 kont-
sert. Kavas: Gade, Bernardus

Varssav 1415 / 212 / 120
Kattovice 395,8 / 758 / 12

8.20—8.35 ja 8.40—8.55 heliplaate
12.57 aeg. Krakovi fanfaare
13.05—13.55 mandolinnistide orkestri kont-
sert. Kavas: Noack, Schumann, Powell,
Toselli jt.

16.40 lauluettekandeid
17.00 jazzmuusikat kahel klaveril
17.20—17.40 ettekandeid naisjazzlauljail
17.55—18.20 kammermuusikat viiulil ja kla-
veril ettekandes
19.30—20.00 heliplaate
20.05—20.25 mitmesugust
21.15 Varssavi filharmoonia sümfoonia-
kontsert
23.40—24.00 ja 0.05 tantsumuusikat „Bris-
tol'ist“

Heilsberg 291,0 / 1031 / 75

7.15 võimlemist
7.35—9.00 varane kontsert
9.30—10.00 võimlemist naistele
12.30—14.00 lõunakontsert
14.05—15.00 heliplaate
17.00—18.50 pärastlõuna-kontsert. Kavas:
Huphries, Ralf, Donizetti, Zeller, Fu-
cik jt. Vaheajal, 18.00 sõnalist
20.00—21.00 rahvustund Frankfurdist
21.10—23.30 Reuter oratoorium „Suur ka-
lender“, solistidele, segakoorile, laste-
koorile, orkestrile ja orelile
24.00—1.30 õökontsert Königswusterhau-
senist

Königswusterhausen 1571 / 191 / 60

7.35—9.00 varane kontsert
13.10—13.55 lõunakontsert helipl.
15.00—16.00 ooperimuus., laule ja marss
helipl.
17.00—18.00 ajaviitekontsert Münchenist
19.00—19.30 Mozart: Kvartett flöödile, vii-
ulile, violale ja tsellolale. Haydn: Klave-
ritrio
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.15—23.00 kirev ooperõhtu. Kavas: Ros-
sini, Mozart, Weber, Verdi, Puccini, R.
Strauss jt. Vaheajal, 22.00—23.15 kõne
24.00—1.30 õökontsert. 1. Muusikat aksoo-
fideest mandest. Kavas: Heuberg, Scassola,
Amadei, Heinscke. 2. Ajavi-
temuus. Kavas: Lachner, Voigt, Lort-
zing, Flotow

Breslau 315,8 / 959 / 60

7.30—7.55 heliplaate
8.10—10.10 hommikkontsert
12.50—14.20 lõunakontsert

14.40—15.25 ajaviitekontsert
16.30 autor esineb
17.00—18.30 pärsil-kontsert. Kavas: Leoncavallo, Mascagni, d'Albert jt.
19.20—19.45 rahvalaule koori ettek.
20.21.00 v. Heilsberg
22.10—23.00 „Dietrich Eckart“, muusikaline kuuldemäng
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.30 heliplaate

Langenberg 455,9 / 658 / 60

7.05—7.40 heliplaate
8.10—9.15 hommikkontsert
13.00—13.45 ajaviitekontsert
14.00—14.45 lõunakontsert I
15.00—16.15 lõunakontsert II
17.00—18.00 pärsil-kontsert. Kavas: Taubert, Järnefeldt, Massenot jt.
18.15—19.00 videvikkontsert. Kavas: Ailboud, Czibulka, Micheli, Kockert jt.
19.25—19.45 inglise keelt
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.10—22.00 ajaviitekontsert. Kavas: Berlioz, Svendsen, Vieniavski, Grieg, Dvorak

22.00—23.00 kuuldepala
23.20 vahe-eeskava
24.00—1.30 kammermuusikat. Kavas: Debussy, Frank, Ravel, Fauré jt.

Stuttgart (Mühlacker) 522,6/574/100
8.10—9.10 helipl. ★ 11.40—12.25 itaalia ooper-ansambleid (helipl.) ★ 13.00—14.15 helipl. ★ 14.35—15.30 lõunakontsert ★ 16.30 laule baritoni ettek. ★ 17.00—18.30 pärsil-kontsert. Kavas: Suppé, Johann Strauss, Lincke, Künnecke jt. ★ 20.00—21.00 v. Heilsberg ★ 21.10—22.40 Auberi koomiline ooper „Must Domino“ ★ 23.30 vahe-eeskava ★ 1.00—2.00 õõmuusikat

München 405,4 / 740 / 100
7.45—8.15 koraal ja heliplaate ★ 8.25 kuni 9.00 heliplaate ★ 13.00—14.15 lõunakontsert ★ 14.35—15.30 heliplaate ★ 17.00—18.30 ajaviitekontsert. Kavas: Schubert, Suppé, Lanner, Joh. Strauss jt. ★ 19.30—19.45 tsemalosoosid ★ 20.00—21.00 v. Heilsberg ★ 21.10—21.50 soovikonts. helipl. ★ 21.50—23.00 sümfooniakonts. Kavas: Thomussini, Franck jt. ★ 23.20 vahe-eeskava ★ 24.00—1.00 õõmuusikat

Leipzig 382,2 / 785 / 120

7.30—8.00 heliplaate
8.10—10.00 varane kontsert
13.00—14.15 lõunakonts. Breslaust
14.30—15.00 lõunamuusikat
15.55—16.25 M. Reger: Süit vanas stiilis viiulile ja klaverile
17.00—18.30 ajaviitekontsert Münchenist
18.50—19.20 Dresdeni harfikvarteti konts.
19.20—19.45 laule noorte ettekandes
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.10—22.15 rahvalaule ja -tantse Sachsenist, Thüringenist ja Böhmerwaldist
23.30 saatet teatakse eraldi. Lõpuks puhkpillidemuusikat. Kavas: Dost, Erdlen
24.00—1.00 R. Straussi helitoid orkestri ja solist. ettekandes

Praha 470,2 / 638 / 120

13.35—14.35 lõunakontsert. Kavas: Auber, Urbach, Dvorak, Leopold jt.
14.45—14.55 heliplaate
17.00—17.50 ringhäälingu orkester. Kavas: Kalivoda, Janiček, Goldbach jt.
18.05—19.05 kvartettkontsert
19.25—20.00 saksa saade
20.20—21.15 sõjaväekontsert
21.30—23.00 „Wallenstein“, sümfooniline portree

Viin 506,8 / 592 / 120

13.00 lõunakontsert helipl.
13.30—14.00 ja 14.10 ajaviitekontsert helipl.
14.30—15.00 kuulsaid kunstnikke helipl.
18.10—18.50 kontserttund (sopran, viul). Kavas: Schumann, Brahms, Wolf jt.
20.05—21.45 muusikat ja laule Viinist. Kaasteg. orkester ja tenor. Kavas: Joh. Strauss, Kalman, Komzak, O. Strauss jt.

22.45 austria muusikat
23.45 tantsuplaate

Budapest 550,5 / 545 / 120

13.05 salongorkestri kontsert
14.30 kontsert
17.00—18.00 heliplaate
18.30—19.10 mustlasmuusikat
20.30 ülekanne Kuninglikust Ooperist
Lõpuks mustlasmuusikat

Bukarest 364,5 / 823 / 12

Brasov (Radio Romania) 1875/160/20
14.15 kergesisulist muusikat heliplaadelt
★ 18.00—19.00 ja 19.15—20.00 pealelõunakontsert ★ 20.20—20.45 heliplaate ★ 21.00 lauluettekandeid ★ 21.20—22.00 ja 22.15—22.45 ringhäälingu orkestri kontsert. Kavas: Verdi, Joh. Strauss, Selinsky, Borodin jt.

Milano 368,6 / 814 / 50

17.00 kontsert ja sõnalist ★ 20.30—20.45 helipl. ★ 21.40 helipl. ★ 22.00—24.00 sümfooniakontsert

Paris (Poste Parisien) 312,8/959/60

14.05 ja 14.30 heliplaate ★ 15.10 ja 15.30 heliplaate ★ 22.10 kontsert ★ 22.55—0.10 sümfooniakontsert

London National 261,1 / 1149 / 50

Daventry 1500 / 200 / 25

14.00 oreipalu ★ 14.30 tantsumuusikat ★ 15.15—16.00 ork.-kontsert ★ 17.50—18.30 ork.-kontsert (1500) ★ 18.30—19.15 ork.-kontsert ★ 19.15—20.00 tantsumuusikat (261,1) ★ 22.00—22.20 kitarriduet ★ 22.20—23.00 laule soprani ja baritoni ettek. ★ 23.35—0.45 ork.-konts. ★ 0.50—2.00 tantsumuusikat (1500)

Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100

17.00 teemiline kontsert ★ 18.25 Gounod ooper „Faust“ ★ 22.30 tantsumuusikat

Moskva Komintern 1714 / 175 / 500

5.15 ja 7.30 helipl. ★ 19.30—20.30 saade külale ★ 21.00—22.00 õhtukontsert

Laup. 24. märtsil

Tallinn 410,4 / 731 / 20

16.45 reklaami ja heliplaate
17.00 välismaisi päevauudiseid
17.15 heliplaate
17.45 kogumaisi päevauudiseid
18.00 jumalateenistus E. Apostliku-usu Issanda-Muutmise peakirikust
20.00 ülekanne Tartust
20.05 G. Krause saksakeelne loeng muusika üle. Loengu keskes muusikalisi illustratsioone heliplaadidelt
21.00 ungari rahvalaule — Melha Kalman (bass-bariton Ungarist). Lõpuks helipl.
21.30 vana tantsumuusikat heliplaadidelt
22.15 Muusikalisi ettekandeid, moodsat tantsumuusikat ja reportaaži „Ühisabi“ hallilt „Estonia“ kontsertsaalist

Tartu 579,2 / 512 / 0,5

16.45 reklaami ja heliplaate
17.00 ülekanne Tallinnast
20.00 ilmataade ja ajanäitaja-õiendus
20.05 ülekanne Tallinnast

Lahti 1796,4 / 167 / 54

Helsinki 335,2 / 895 / 13,2

10.00 soomekeelne jumalateenistus
11.45 päevauudiseid
12.00 keelp. kvartett
12.30 lugemistund
12.45 jäätet. ★ 12.45 aeg. ilmat.
13.00 rootsikeelne jumalateenistus
14.30 Helsingi linnaork. rahvakontsert
17.00 heliplaate ★ 18.10 kõne
18.35 flöödisoosid ★ 19.15 kõne
19.35 laule ★ 20.00 kõne
20.20 ringh. orkester. Beethoven: Sümfoonia nr. 3 d-duur, Mozart: Avam. ooperist „Don Juan“.
21.00 vestlust
21.20 koorikontserdi ülekanne Sortavala seminarist

Motala 1357 / 221 / 30

Stokholm 426,1 / 704 / 55

12.00—13.45 jumalateenistus
15.00—15.30 klaverikonts. Schumann: Romanss fis-duur ja „Papillons“. Sinding: Kevade kohinad. Palmgren: „Taran-tella“

15.30—16.00 lauluettekandeid
16.30—17.00 kirikulaule
17.30—18.30 heliplaate

19.00 õhtune jumalateenistus

20.30—22.00 ringhäälingu orkestri konts. Mendelssohn-Bartholdy: „Ruy Blas“, avamäng. Beck: Concertino klaverile ja orkestrile. Dvorak: Kaks slaavi tantsu. Mascagni: Intermezzo. Spinelli: „A basso porto“, 3. akti avamäng. Delibes: „Sylvia“, süit. Joh. Strauss: Viini veri, vals

23.00—24.00 ajaviitemuusikat. Balfe: Mustlanna, avamäng. J. Strauss: Keisrivals. Broman: Romanss. Coleridge-Taylor: Väike kontsertsüit. Ferzke: Tango. Ischpold: Hellmesbergeriana

Ilusaid lillekorve, pruul-kimpe ja surnupärgi elavatest kut ka kunstlilledest ostate kõige soodsamate hindadega

Lilleärist „Nizza“

Tallinn, Viru tän. 9

Oslo 1186 / 253 / 60

14.00—15.00 ja 18.00—18.45 helipl. ★ 20.30—21.00 norra rahvusliku muusikat ★ 21.30—22.35 ork.-kontsert. Kavas: Suppé, Urbach, Albeniz, Drdla, Morena jt. ★ 23.45—14.00 tantsumuusikat

Kalundborg 1261 / 238 / 60

13.45—16.00 ajav.-muus. ★ 15.30-16.00 helipl. ★ 16.30—18.30 ork.-kontsert ★ 20.30—21.00 helipl. ★ 21.00—22.00 ringh. orkester ★ 0.15—1.15 tantsumuusikat

Luksemburg 1304 / 230 / 150

9.45—10.00 helipl. ★ 14.45—15.30 ork.-kontsert. Kavas: Borodin, Waldteufel, Svendsen jt. ★ 15.35—16.00 tantsuplaate Prantsuse eeskava

21.00—21.30 laule ★ 22.00—23.00 ork.-kontsert. Kavas: Chausson, Saint-Saëns jt. ★ 23.05 ajav.-muus. ★ 24.00 ork.-kontsert. Kavas: Micheli, Humphries, Debussy, Bizet ★ 0.35 helipl. ★ 1.05 tantsuplaate

Riia 514,6 / 583 / 15

Madona 271,7 / 1104 / 20

7.00 koraal
7.05 võimlemist
7.40 hommikkontsert
16.30—17.30 ajaviitemuusikat
18.30—19.00 oreipalu
19.30—20.00 heliplaate
21.15—22.00 eesti koorilaule. Kavas: Läte, Türnpuu, Lüdig, Kapp, Vörk jt.
23.00—24.00 tantsumuusikat

Kaunas 1935 / 155 / 7

17.20—17.50 laule ★ 18.10—18.20 helipl. ★ 18.40—19.00 ja 19.30—19.40 helipl. ★ 20.30 ülekanne Rigiooperist

Varssav 1415 / 212 / 120

Kattovice 395,8 / 758 / 12

8.20—8.35 ja 8.40—8.55 heliplaate
12.57 aeg. Krakovi fanfaare
13.05—13.55 aariaid heliplaadelt
16.40—16.55 vanu valsse helipl.
17.55—18.50 jazzorkestri kontsert
19.20—20.00 viiulikontsert. Kavas: Szalovski, Bach, Pugnani-Kreisler, Faure, Vieniavski ja Paganini
20.05—20.25 mitmesugust
21.02—22.00 kergesisulist muusikat orkestri ja vokaalolistide (sopran, bariton) kaastegusel. Kavas: Panufnik,

Tosti, Tychovski, Jarovski, Toselli jt.
22.20—23.00 Chopini helitööde kontsert.
Kavas: Ballade la bemol-mažoor, op. 47,
2 masurkat, 3 etüüdi ja polonees fa dies-
minoor, op. 44
23.05—24.00 ja 0.05 tantsumuus. „Italia'st“
Heilsberg 291,0 / 1031 / 75
7.15 võimlemist
7.35—9.00 varane kontsert
9.30—10.00 võimlemist naistele
12.30—14.00 lõunakontsert
14.05—15.30 heliplaate
17.00—18.50 ajaviitekonsert. 1. Romanti-
list muus. 2. Ajaviitemuusikat. Vaheajal
kõne
19.25—19.50 passionmuusikat orelil ja tšelo
ettekandes
20.00—21.00 rahvustund Kölnist. Vanu
Rheini pilkugusid
22.10—23.00 v. Breslau
23.20 vahe-eeskava
23.30—1.30 kirev õhtu Berliinist
Königsvesterhausen 1571 / 191 / 60
7.35—9.00 varane kontsert
12.45—13.00 klaveripalul
15.00—16.00 lõunakontsert helipl.
17.00—18.00 pärastl.-kontsert. Kavas: Be-
cker, Schreiner, Meisel jt.
18.20—18.40 heliplaate
19.00—19.45 ajaviitemuusikat
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.10—23.00 Suppé operett „Mudel“
24.00—1.30 tantsumuusikat Leipzigit
Breslau 315,8 / 959 / 60
7.30—7.55 heliplaate
8.10—9.00 hommikkontsert
13.00—14.20 lõunakontsert
14.40—15.25 muusikat operetest ja helifil-
mest (helipl.)
16.20—16.30 raadiotehnikat
17.00—19.00 ajaviitekons. Kavas: Auber,
Donizetti, Joh. Strauss, Millöcker jt.
21.10—23.00 lõbus ringkäik läbi Breslau.
20.00—21.00 v. Heilsberg
23.00 vahe-eeskava
24.00—2.00 tantsumuusikat
Langenberg 455,9 / 658 / 60
7.05—7.40 heliplaate
8.10—9.15 hommikkontsert
13.00—13.45 ajaviitekonsert. Kavas: Kreut-
zer, Schubert, Urbach jt.
14.00—14.45 lõunakontsert. Kavas: Verdi,
Vallstedt, Siede, Reindal
15.00—16.00 heliplaate

17.00—18.00 rahvamuusikat solistide ja
koori ettekandes
18.15—19.00 tantsumuusikat
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.15—23.00 lõbus õhtu
23.20 vahe-eeskava
24.00—2.00 öömuusikat
Stuttgart (Mühlacker) 522,6/574/100
8.10—9.15 heliplaate ★ 11.30—12.25 helipl.
★ 13.00—14.15 lõunakontsert ★ 14.35—15.30
Beethoveni helit. helipl. ★ 16.30 Caruso
laulab (helipl.) ★ 17.00 pärastl.-kontsert.
Kavas: Suppé, Micheli, Ziehrer, Dostal jt.
★ 19.00—19.25 tantsumuusikat ★ 20.00—
21.00 v. Heilsberg ★ 21.15 helipl. ★ 23.45
vahe-eeskava ★ 24.00—1.00 öökonsert ★
1.00—3.00 öömuusikat
München 405,4 / 740 / 100
7.45—8.15 heliplaate ★ 8.25—9.00 helipl. ★
13.00—14.15 ajav.-muusikat (helipl.) ★
14.35—15.30 lõunakonts. ★ 16.15—16.35
lugemistund ★ 17.00—18.30 videvikkonts.
★ 20.00 v. Heilsberg ★ 21.10 Millöckeri ope-
rett „Gaasparun“ ★ 22.30—23.00 ajaviite-
konts. ★ 23.20 vahe-eeskava ★ 24.00—1.00
öömuusikat
Leipzig 382,2 / 785 / 120
7.30—8.00 heliplaate
8.10—10.00 varane kontsert
13.00—14.15 lõunakontsert
14.30—15.00 tantsumuusikat
17.00 pärastlõunakontsert
19.00—19.25 õpilaskoori ettek.
20.00—21.00 v. Heilsberg
21.00—23.00 Suppé operett „Mudel“
23.20 saatetest teatatakse eraldi
24.00—2.00 tantsumuusikat
Praha 470,2 / 638 / 120
12.05—12.55 ringhäälingu orkester
13.10—13.25 heliplaate
13.35—14.35 lõunakontsert. Kavas: Masse-
net, Košťál jt.
17.00—17.50 ringhäälingu orkester. Kavas:
Rust, Manfred, Smatek jt.
18.25—18.35 heliplaate
19.10—20.00 saksa saade
20.35—22.00 kirev tund
22.00—23.00 ringhäälingu orkester
23.15 heliplaate
23.30—0.30 salongorkestri kontsert
Viin 506,8 / 592 / 120
12.30—12.55 heliplaate
13.00 kuulsaid kunstnikke helipl.
13.30—14.00 ja 14.10 ajaviitemuusikat

16.45—17.00 itaalia keelt
17.40—18.15 koorilaule
18.40—20.10 pärastl.-kontsert. Kavas: Sup-
pe, Kalman, Benatzky, Lehar jt.
21.05 sümfooniline avamäng „Lanväi“
(Kabasta)
21.25 E. Stuckeneni draama „Lanväi“
22.45 õhtukontsert. Kavas: Goldmark,
Tšaikovski jt.
23.35 tantsumuusikat
Budapest 550,5 / 545 / 120
13.05 mustlasmuusikat
14.30 heliplaate
18.00—19.15 salongorkestri kontsert. Ka-
vas: Horvath, Huszka, Drigo, Kalman,
Lehar jt.
19.50—20.20 saksofoniettekandeid
21.00—22.00 mustlasmuusikat
23.20 jazzmuusikat
0.20 ülekanne kohvikust „Patria“
Bukarest 364,5 / 823 / 12
Brasov (Radio Romania) 1875/160/20
14.15 kergesisulist muusikat heliplaadelt
★ 18.00—19.00 ja 19.15—20.00 ringhäälingu
orkestri kontsert. Kavas: Mozart, Masse-
net, Joh. Strauss, d'Ambrosio, Thomas,
Lehar, Dvorak jt. ★ 21.00—21.30 gitar-
rideorkestri kontsert ★ 21.50 lauluettekand-
eideid ★ 22.15—22.45 saksofoniettekandeid
Milano 368,6 / 814 / 50
18.10—18.55 ork.-kontsert ★ 20.30—20.45
helipl. ★ 21.40 Silveri koomiline ooper
„San Martino“
Pariis (Poste Parisien) 312,8/959/60
14.05 ja 14.30 heliplaate ★ 15.15 kvinteti-
kontsert ★ 20.59 ja 21.30 heliplaate ★
22.20 kontsert ★ 23.05—1.00 tantsumuus.
London National 261,1/1149/50
Daventry 1500 / 200 / 25
Ainult Daventry
14.00 ork.-kontsert ★ 14.45 tantsumuusikat
15.15 ork.-kontsert ★ 16.15 heliplaate
Daventry ja London
18.45—19.15 helipl. ★ 19.15 tantsumuusikat
(261,1) ★ 20.45—21.05 klaverisoolosid ★
23.40—0.30 koorikontsert ★ 0.35—2.00 tant-
sumuusikat (1500)
Moskva „Stalin“ 360,6 / 832 / 100
17.00—18.00 kontsert ★ 18.25 Verdi ooper
„Aida“ ★ 22.30 tantsumuusikat
Moskva Komintern 1714 / 175 / 500
5.15 ja 7.30 helipl. ★ 19.30—20.30 saade
külaale ★ 21.00—22.00 õhtukontsert. Kavas:
Offenbach, Planquette

RAADIOTELEFON MOSKVA-IRKUTSK.

Hiljuti sai valmis raadiotelefoniline ühendus Mosk-
va ja Irkutski vahel (5000 km) lühilainel. Seni oli see
ühendus vaid raadiotelegraafiline. Raadiotelefonilise
ühenduse väljaehitamiseks üldse sammub Nõukogude
Vene kiiret edurada.

Ametlikud vastuvõtuaparaadid Prantsuse koolides.
Prantsuse raadioleht teatab, et sealne valitsus kavatses
36.000 kogukonnas sisse seada ametliku vastuvõtu-
aparaadi kooliraadio otstarveks.

Poola politsei saab kaheksa saatejaama. Poola
politseivõimud on alustanud eeltöödega kaheksa raadio-
saatja sisseehitamiseks. Kaks neist — üks Varssavis,
teine ta ümbruskonnas — on juba ehitusel. Ülejäänud
kuus jagatakse Lodzi, Poznani, Gdingeni, Kattovice,
Lvovi ja Novgrideki vahel. Kõik jaamad hakkavad töö-
tama lühilainel.

Islandil 8300 raadiokuulajat. Läänud aasta lõpp-
kokkuvõtte näitab Islandil 8300-list raadiokuulajate
arvu. Kuulajate juurekasv läinud aastal teeb 2612 juu-
retulnuga välja ümmarguselt 48 protsenti, kusjuures

enamjagu uusi abonente tuleb märkida saare lääneosa
arvele.

Raudteeselts saab oma suursaatja. Mehhiko raud-
teeselts „Southern Pacific Railroad“ on otsustanud
suursaatja ehitamise, mis kõigepealt on määratud raud-
teerisei propagandaks ja Mehhiko maakohailu tutvusta-
miseks.

Jaapani raudteerongid saavad raadioaparaadid.
Jaanuuriikuu jooksul katsetati Jaapanis Tokio-Osaka
raudteeliini rongidel vastuvõtuaparaatide sisseehitamise-
ga, mis Jaapani ringhäälinguseltsi teateil olevat õn-
nestunud. Jaapani kiireimasse rongi, „Tsubame'sse“,
seati sisse igasse vagunisse peakuulajad ja valjuhääld-
dajad. Raudteeministerium kavatses kõige lähemal
ajal avaldada täpsed andmed katsete tulemusist kui ka
reisijate küsimuslehtede varal selgitada, kas tähtsa-
mate raudteerongide varustamine raadioaparaatidega
vastab avalikkuse soovidele-nõudeile.

Ungari radioabonentide arv suureneb. Ungari uue
suursaatja tegevusse astumisest peale on raadiokuula-
jate arv Ungaris üha suurenemas. Läänud aasta lõpul
oli Ungaris 328.179 abonent, jaanuarikuu jooksul suu-
renes kuulajate arv 330.909-le, nii et ühe kuu juurekas-
vu tuleb märkida 2730-le.

Pigilainel

Tahtmatut raadionalja

On huumori ja nalja, mis saabuvad tahtmata ja illatustlikult ning seepärast on seda mõjuvamad. Kui sageli ei ole saatesaali seinad rõkanud vastu naerust, kui objekti vembud või mikrofonitujukus mängis läkitajale lõbusa tembu.

Seda peab kujutelema, et seda täiesti mõista: seal ta ripub, tükk valget marmorit oma rõngas, ega teata, kas miljonite kõrv juba kuulab või on veel kurt. On olemas küll punakalt hiilgav boiatussilt „Vaikust!“, mis tähendab, et saatja juba „jookseb“, kuid nagu kõigil tehnikas, juhtub siingi, et miski ei klapi, et mingi eksitus inimlik arusaamatus või mehaaniline rike seab maailma pea peale. Ja taolistel silmapilkudel sünnivadki ilmale tahtmatud raadionaljad

Ühel ennelõunasel tunnil, millal iga silmapilk peaks algama Berliini lainel heniplaatidelt saade, kostab äkki „sissejuhatavate sõnadena“: „Nu hab' ick die Neese aber bald voll!“ (Nüüd on mul nina aga varsti täis, s. o. äraseletatuna: mõõt täis.) See oli Berliini hallomehe tahtmatu koomika: kolm korda oli ta juba alanud sissejuhatusega ja iga kord polnud mikrofon veel sisse lülitatud. Kuid hetkel, kus ta kannatus katkes, oli see sisse lülitatud.

Kord juhtus sama hallomehega järgmine viperus, mille „päästis“ vaid mehe vaimuteravus. Heliplaate hõigates teatab ta: „Kohe kuulete valssi Richard Straussi „Roosidekavalerist“, plaat aga libastub tal käest ja puruneb klirisedes kaheks pörandal ning mees lõpetab oma lause õndsas rahuga hääles: „Ta koosneb kahes osast. Need lebavad mu jalge ees...“

Kord ajanäitaja õiendamisel algas ta filosofoerima: „Palun võrrrelge!... Kell on praegu täpselt 10,29 minutit 30 sekundit... 35 sekundit... 40... ei, kuidas aeg küll lendab!... 45 sekundit... gongilõögiga on ta täpne.“

Mees mikrofonit hääres võib olla aga ka väga abitu. Zeppelini tagasisaabumisel põhjanabasõidult Tempelhofi väljale esildas raadioreporter ühele vene professorile küsimuse: „Härra professor, kas tohin küsida, kas olite esimest korda arktikas?“ Umberolijate naer ja uus küsimus: „Ma arvan muidugi ülalt, härra professor! Mida tundsite, kui õnulaev lendas üle põhjanaba?“ Venelane vastas: „Mul polnud aega oma tundmustele mõelda!“

Kuski kuuldemängus peab pomm majas lõhkema.

Plahvatus tehakse kuuldavaks kahekordse kõmakaga vasktrummile. Liituvana sellega peab maja koleda mürinaga sisse langema, mispeale kuuldenäitlejal tuleb hüüda: „Nüüd löi sisse!“

Pommi-kohnt saabub. Vasktrumm kõmahtab ja nüüd peab maja sisse langema, s. t. kast virutatakse trepist kolinal alla. See trepp viib rõdult alla kuuldesaali. Trepil kõrvale on seatud üles kaks mikrofonit, mis peavad selle kolina ja purunemise „kinni püüdma“. Mees kastiga seisab ülal ja tahab kasti nüüd alla viisata, sest vasktrummi kõmakas ju käis. Kuid ta ei saa: alumisel trepiastmel istuvad kaks näitlejannat seljaga tema poole ja loevad hoolega oma osi. Hüüda ta ei saa, sest mikrofonid kuuleksid seda.

Mikrofonit ees putkas aga seisab asjaosaline näitleja, higipiisad otsmikul, ja ootab „sisselangemist“. Pikk paus. Ta näeb vaimus oma ees, kuis miljonid kuulajad imestunult ootavad.

Viimaks, terve igaviku järel, kostab kestvama kolina, ragina, mürina järel lihtsalt vägev mürts. Mees oli viimses hädas kasti üle käsipuude lihtsalt alla saali heitnud. Ja haledahäälselt sõnab näitleja öelda vajalike: „Nüüd löi sisse!“

Ühes teises kuuldemängus läheneb tegevustik draamatilisele kõrgustipule: mass võtab ...vardava seisaku, mikrofon peab ümbritsetama vihasest rahva häälekõminast. See on tip-top valmis heliplaadil. Näitejuht annab märku, et assistent laseb plaadi käima, kuid — erutatud hüllete, metsiku kisa-kära, ähvardava häälekõmina asemel kostab äkki kirikukellade mahe hõltsamine.

Assistent oli kogemata võtnud vale plaadi.

Saksamaa-saatjas astub üles luuletaja-näitleja Kurt Götz. Lühikest aega enne saadet jagab ta oma naisele, kes ka teeb kaasa, mikrofonit ees veel mõningaid nõuandeid.

Elmine saade on lõppenud ja hallomees teatab: „Nüüd tuleb Saksamaa-saatja oma sissejuhatuslausese“.

See sissejuhatuslause kõlas: „Sa ei tohi karta mikrofonit, Valerie!“

Tehnikud olid ümber lülitatud vale tupp ja kuna sissejuhatuslause öeldi „kurti“ mikrofonit, kostsid Götzil õpetussõnad ühe Valerie asemel kogu maailma „Valerietele“.

Saksamaa otsib omale parimat „hallomeest“

See on ühe auhinnavõistluse mõte, mis tahab ergutada tuhandeid saksa mehi ja naisi proovima oma võimel mikrofonit ees, et siis võidu korral rakendada need Saksa ringhäälingu teenistusse „hallomehena“, kõnejana või uudiste-teadete edasiandjana.

Riigil ringhäälingu juhatus on kuulutanud võistluse välja 15. märtsist. Kevade ja suve jooksul peab tuhandeis ringkonnagruppides korraldatama kirjuid raadio-programme, kus valitakse oma ringkonna parimad raadiokõnelejad, kes muidugi siis võistlevad hiljem veel omavahel.

Parimale raadiokõneleajale on määratud auhinnaks 2000 Rmk. Peale selle veel edasised neli auhinda kogusummas 1725 Rmk ja 105 troostiauhinda 3150 Rmk väärtuses. Lisaks veel üle 3000 tänuauhinna, mis samuti on rahas.

Võistlus üksikuis ringkonnas lõpeb 1. juuliga. Esimesel pühapäeval pärast suurt Saksa raadionäitust augustis 1934 järgneb siis parima raadiokõneleja valimine ja auhindamine. Sealjuures on esitatud kolm

ülesannet, millest võistlejal tuleb valida soovi järgi üks ja see lahendada siis täieliselt.

1. ülesandeks on: raadioulevaade mingist poliitilisest sündmusest, partei või tööfrondi teadaandest.
2. teemiks on nähtud ette: raadioreportaaž rahvuspoelt, talupojaelust, vanust kombeist ja Saksa maastikust.
3. ülesande moodustab raadioreportaaž spordivõistlustist, tehnilisist sündmusist või moodsaist tehnilisist ehitusist.

Võistlustingimused lausuvad veel: „Kometjante võistlusest ei lasta võtta osa, niisama ka rahvakõnelejad roopaist libastunud paatosega. Saksa rahvas ootab ja nõuab, et ta raadiokõnelejad kõnelevad loomulikult ja õiglaselt, armastusväärseilt ja kõitvalt, kaaskiskuvalt ja vaimustavalt. Kõlavai fraasidel pole ta juures ruumi. Raadiokõneleja sõna ja hääle peab kohe igale kuulajale osutama: see mees tuleb rahva seast ja kõneleb rahvale! Sarnane ringhääling on tõepoolest rahva teenistuses iga tund, kuna ta alati jääb seotuks rahvaga ja alati oskab kõnelda kogu rahvale.“

„Rahvuse tund“

Beethoveni-nädala kogemuste põhjal on Saksa riigiringhäälingu juhatus otsustanud ette võtta „rahvuse tunnis“ mõningaid põhjapanevaid muudatusi. Kõigepealt asetatakse see tund hilisemale ajale ja esialgu algusega kl. 20.30-le. Edasi piiratakse teda nelja päevaga nädalas: esmaspäeva, teisipäeva, neljapäeva ja reedega.

Rahvuse tunni“ asetamine täh. kellaajale olevat põhjustanud, et siis kuulab teda suurem jagu rahvast ja nii lülitub ta tugevamini Saksa saatja õhtupuhketundi. Nelja päevaga piirdumine võimaldavat kuulajale jälle nii armastatud ooperite edasiandmise suuremal määral. Mõlemast korraldusest loodetakse, et „rahvuse tund“ muutub saateks, milles võib hoolitseda rahvusliku kultuurvara eest ja saavutada kunstilise sügavuse ning täiuse, et seega võida õigustatult kõnelda representatiivseist saateist.

„Rahvuse tund“ pidavat saama omaette suletud kunstiteoseks. Sellest hoolimata jääb ta nimi alles. Ta pidavat muutuma Saksa ringhäälingu võimetetipu

mõisteks. Beethoven-saated olid esimene algus ja näide seks. Saatev jaam kannab nende saadete kuju ja sisu eest täielikku vastutust, Saksamaa-saatja valib temaga vaid koos. Riigiringhäälingu juhatus haarab vahele ainult reguleerivalt.

Vabakunstnikud hindu.

Saksa riigiringhäälingu juhataja Hadamovsky käsitles ühel ringhäälinguintendantide istungil tulevikuülesandeid ja tähendas muuseas, et kõik lisisissetulekud, mis ringhäälingule voolavad võrdlematult tugeva kuulajate juurekasvuga, tarvitatakse eranditult programmikunstilisteks ülesandeks. Programmi keskpunktina seisku suur, ühekordne kunstiline saavutus, kunstitöö, mis peab väljuma kergest, lõbustavast muusikaprogrammist. Ringhääling vajavat uut kunstnikutüüpi ja see olgu kõigi intendantide suahnuks leida taoline raadiokunstnik. Kunstnikud, kes ümberkujundamatult, tugeva intuiitse jõuga haaravat oma ülesandeist ja neid kujundavad. Saksa ringhääling võtku arvesse vabakunstnikkonda.

Kas võib harilikku vastuvõtjat kasutada kaugenägemiseks?

Teatavasti kasutatakse kaugenägemiseks poole kuni ühe miljoni hertzilist kaanalilaiust. Tegelikult on aga ringhäälingu keskmine lainepael 200—600 meetri vahel (1.500.000 kuni 500.000 hertzi). Seega ainult üks miljon hertzi lai. Vastuvõtja, mis peaks läbi laskma kaugenägemispaela, ei saa kogu 109 kaanalist keskmise ringhäälingulaine ulatusel ainustki eraldada. Seepärast peame põhimõtteliselt lahutama kaugenägemise ja ringhäälingu vastuvõtu. Kaugenägemisvastuvõtja on ehitatud ühe miljoni hertzilisele kaanalilaiusele, kuna ringhäälinguvastuvõtja ainult 9000 hertzilisele. Kunagi ei saa kasutada ringhäälinguvastuvõtjat kaugenägemiseks.

Kuid ehk on siiski võimalik madalsagedusvõimendajat ära kasutada? Ei, ka seda mitte! Sest ka hariliku vastuvõtja madalsagedusosa on arvestatud 9000 hertzilisele kaanalilaiusele — mis üle selle, langeb ära. Kui seda mitte ei sünniks ja meie laseksime näiteks kuni 20.000 hertzi läbi, siis tuleks nii palju segamisi valjuhäälda-

jas kuuldavale, et keegi ei mõtlekski endale sellist vastuvõtjat osta. Sellest nähtub, et ka selles osas on kaugenägemisaparaadil suuri lahku minekuid harilikult vastuvõtjast.

Esitame nüüd küsimuse ümberpöörduvalt: **Kas võib kaugenägemisvastuvõtjat kasutada ringhäälinguvastuvõtuks?** Ka sellele küsimusele on vastus eitav. Pole mõtet — ehkki see tehniliselt läbiviidav — ultralühilainelist kaugenägemisvastuvõtjat muuta lühikeste ja pikkade lainete vastuvõtjaks. Nimelt nõuab kaugenägemisvastuvõtja suur võimendus väga kõrget selektiivsust, mis teeb omakorda aparadi väga kalliks. Nii siis peab jääma selle juurde, et mõlemad arenevad ja täienevad omaette ja oma rada.

Kauges tulevikus leidub küll abinõu mõlema vastuvõtja ühendamiseks, mille majanduslik tasuvus on aga väga kahtlane. Nimelt kui kasutada lainete transponeerimist, nagu seda kasutatakse praegu superhettide juures. Kuid praeguse seisukorraga arvestades ei näi ka see tee kuigi paljutöotavana.

Milisena futuristid kujutelevad ringhäälingut?

Itaalia futuristide juhte, F. T. Marinetti, suur Mussolini sõber, on hiljuti futuristide nimel avaldanud ülihuivitava raadioapelli.

Oma manifestis Marinetti püstitab ringhäälingu tarvis 20 põhilauseid, mis näitavad, kuidas tema ja ta poolehoidjad kujutelevad ringhäälingu kujundamist. Marinetti 20 punkti on järgmised:

„Ringhääling peab olema:

1. vaba igasugusest kirjanduslikust ja kunstilisest traditsioonist; iga katse ringhääling viia seosesse traditsiooniga, on groteskne;

2. uut laadi kunst, mis algab seal, kus lõpeb teater, kino ja raamat;

3. ruumi avardamine; mitte enam nähtav või piiratud lava muutub universaalseks ja koomiliseks;

4. võngete, mis kiirguvad elavalt olevusilt — elavalt ja „surnud“ vaimudelt — ja meeoludelt, mille

kirjeldus sünnib helide kaudu, — kinnipüüd, võimendus ja ümberkujundus;

5. võngete, mis kiirguvad hingeta asjust, kinnipüüd, võimendus ja ümberkujundamine. Nagu me tänapäev kuulutame metsa ja merelaulu, nii vaimustume homme võngete üle, mis kiirguvad mõnest teemandist või lillest;

6. uus orgaaniline olemus, ja nimelt traadita teadvuse oma;

7. kunst ajata ja ruumita, minevikuta või tulevikuta;

8. kunst, inimlik, universaalne ja kosmiline nagu inimhäääl, sügava psühholoogilise vaimsusega, mis rajaneb helidele, sõnadele ja vaikusele;

9. iga heli karakteristliku elu väljendus, konkreetse ja abstraktse, olemasoleva ja kujutelus lebava inter-

pretatsioon suurima mitmekesisusega helide rikkuse läbi;

11. paljude helide ja suurte kauguste kokkutrehvamise, s. t. ruumi draama seoses aja draamaga;

12. sõnavabadus. On moodustunud sõnad, mis saadetud müimikast ja käelligutusist. Ringhäälingus kaovad need kõlgatsid, sõna võidab jälle oma jõu, oma vabaduse, muutub peaaesjaks ja oluliseks ning sigitab seda, mida mõistetakse futuristlikus keeles „sõnaatmosfääri“ all. Sõna-vabastamine, masina esteetika lapsi, annab helide ja harmooniate (tõeliste ja abstraktsete) orkestri, ja tema abil üksi võivad harilikud, plastiliselt kujundatud sõnad lõpetada nähtamatu kiire ilmutuse. Kui kunstnik ringhäälingus mitte ei hellita soovi pageda vabastatud sõnade juure, peab ta kasutama toda vaba sõnastiili (mis põlvneb vabastatud sõnast), mida juba võib leida „Eesvahi“ jutustistes ja ajakirjus, seda meie päevade tüüpilist, kiiret, särtsuvat ja sünteetiliselt vaba sõnastiili;

13. üksi asetsevaid sõnu, aegsõnade kordamine (ad infinitum);

14. kunsti selge ekstrakt;

15. muusikaline; peenemaitsealine, armastav ja tugev;

16. helide, akkordide ja harmooniate kui ka vaikimise tarvitamine, kord täies valjuses, kord juurevõttavalt või vaibuvalt, see kõik peab saama eriline unelaadne pintsliitõmme, mille läbi ringhäälingu lõpmatu müsteerium peab maha kistama ja saama värvi, vormi, kuju ja geomeetrilise pretsisiooni;

MUSTLASMUSIKA TEEB UNGARIS PEAVALU

Ungaris teeb kord jälle palju peavalu mustlasmuusika ja ungari laulude (magyar nota!) küsimus. Avalikkus pole rahul, et üks osa mustlasi moondab ungari rahvamuusikat, talt riisub ta rahvusliku iseloomu ja isegi teda ajalooliselt võltsib. Hiljuti oli kaalumisel kava, mis surub mustlaste kogu muusikaasjanduse ühe isiku meelevalla alla, kes peab valvama sedalaadi kuritarvituste järele.

Ka Ungari raadiokuulajailt saabub mustlasmuusika suhtes kaebusi, kuid siin on mõõduandvad teised põhjused: Ungari ringhääling tarvitab nimelt sageli, eriti lõunakontsertideks, mustlasorkestreid, kes seisavad oma võimeilt vähimalt 10. kohal ja kellelt ei saa oodata head ettekannet. Kaevatakse ka, et mustlasmuusika ei sobi üldse raadioettekandeks. See etteheide on maksev aga ainult vanade aparatuuride suhtes; uued elektrodünaamilised valjuhääldajad toovad sellegi muusika hästi kuuldavale.

Ka ungari laulud äratavad kuulajate rahulolematust: üldiselt nad figureerivad eeskavas liig hilja õhtul, nii et varajasemalt magaminev provints neid ei kuulegi. Etteheite tõeline põhjus on aga õieti laulude ebaõige edasiand: ringhääling, tahtes pakkuda paremat, tarvitab nende ettekandmiseks ooperilauljaid-lauljannasid, mis on aga täiesti valevõte. Sest need laulud on liig lihtsad ja kunstitud ooperilauljatele, kes tahavad viia maksvusele omaenda kunsti. Ungari laule peab aga laulma südame ja hingega. Neile ei aita mõne koloratuurilauljanna või ooperilaulja paberlikust kvalifikatsioonist. Selle üle võivat kuulajaskond otsustada palju paremini kui saateühingu muusikanõukogu. Lahendust nähakse, kui korraldataks võistlus ungari laulude lauljatele ja siis võitjaid tulevikus tarvitataks mikrofonil ees. Pealegi taolised võistlused elustavat kontakti kuulaja ja saatja vahel.

Prantsuse peaminister vaimustatud raadio-asjaarmastaja. Gaston Doumergue, Prantsuse praegune peaminister, on hoobilt võitnud kõigi Prantsuse raadioamatöörade südamed. Ühe lehe kaudu nimelt sai teatavaks, et Doumergue suurema osa oma vabast ajast veedab raadio kallal nokitsemisega ja uurimisega.

17. helide kinnipüüüd nende sünnil ja nende kadumisel;

18. vaikimise skitseerimine ja geomeetiline ülesehitamine;

19. mingi hääle või hääliitsuse mitmesuguste helide tarvitamine koha, millest hääli tuleb, suuruse mulje vahendamiseks. Vaikse või poolvaikse atmosfääri elustamine, mis toda hääli või toda heli ümbritseb ja talle värvi annab;

20. kuulajaskonna kõrvaldamine, kelle olemasolu ja hüüatused alati, jah isegi raamatute juures, on olnud rikkuva ja moonutava mõjuga."

See viimane, kahemõtteline lause tähistab paremini futuristide seisukohta. Arvatavasti tahab Marinetti saavutada absoluutset raadiokunsti, kuid mitte mingi uue (l'art-pour-l'art) (kunst kunsti jaoks) printsiibi kaudu, vaid kuulajaskonna saatmisesse segamise väljalülitamisega. See lause aga annab ka parimini tunnistust Marinetti vaadete ühekülgsusest.

KIRJAVASTUSED

J. K., Tapal. Oleme Teiega ühel arvamisega, et ringhääling peaks kuuluma haridusministeeriumi alla ja et seni kui ringhäälingule vaadatakse kui riiklikule lüpsilehmale, ei saa tema oma tegevust vajaliselt välja arendada. Selle küsimuse lahendamine kuulub aga valitsusvõimu kompetentsi.

Euroopa ringhäälingusaatejaamade nimestik

Hind 20 senti

E. DAVIDOVI

Lihtsa ja odava kolmelambilise patareivastuvõtja montaažiplaan

Hind 50 senti

Tellida ajakirja „Radio“ talitusest
TALLINNAS, Narva mnt. 27

Nimestiku või skeemi eest võib saata talitusele ka postmarkides

10 aastat Zürichi raadiot. Käesoleva aasta maikuus saab kümme aastat sellest, kui rajati Zürichi raadioühing. Seda päeva kavatakse mälestada vastavalt.

TANTS KULDVASIKA ÜMBER

Sellest ajast kui Prantsusmaal on kuuldemaks, omab ringhääling kindla sissetuleku ja pole enam ole-
nev üksi oma vahelduvheast reklaamasjanduse äri-
käigust.

Ringhäälingu sissetulekusummadest, mille valitse-
mine allub postile, läheb igal aastal programmi peale
17 miljonit franki. Seega moodustab tema kuldvasika.
Ja kes tantsib selle ümber? Muidugi kõik teatridirek-
torid. Praegu on nad kallal ringhäälingult välja meeli-
tama subventsioone nende halvastiminevaile teatreile.
Nad vihjavad sealjuures Hitleri-Saksamaale, kes 30
miljonit ringhäälingu sissetulekuist annab teatreile, ja
Inglise B. B. C. eeskujule, kes päästis kuulsa Covent-
Gardeni-teatri sulgemise eest.

Nagu teatatakse, seatakse praegu Pariisi „Comedie
Française'i“ seadeldis, et ta ettekandeid võida üle
anda. Comedie on seega esimene Prantsuse teater, kes
avab ringtantsu. Märkimisväärt on see seepärast, et
ta seni, niikaua kui ta äri õitses, oli kõige ägedam
oma ettekannete ülekandmise vastane, niipea kui seda
küsimust puudutati. Ta isegi seletas, et kui ka kõik
lavad liituvad ringhäälinguga, tema jääb ainukeseks,
kes raadiost hoidub eemale.

See oli aga enne seda, kui postiministeerium pü-
hendas ringhäälingu-programmile 17 milj. franki. Nüüd
on ajad muutunud. Kuid võib-olla jõutakse varsti ära-
tundmisele, et 17 miljonit on ikkagi vaid 17 miljonit,
nii väga kui ka tants selle kuldvasika ümber möllaku.

Tormijooks eetrisse jätkub

Selle pealkija all tööme mineval aastal „Raadio“
nr. 13/115 ülevaate, kui suure üldsaaatevõimsusega saa-
dab iga riik ja kui palju kavatakse saatevõimsust
aasta jooksul tõsta.

Võrreldes neid andmeid aasta lõpuga, selgub, et
pea iga riik on ületanud arvatava üldvõimsuse, mida
ta lootis kasutama hakata enne Luzerni kava teosta-
mist, s. o. 15. jaanuarist 1934. Olgugi, et Luzerni kon-
verents muuseumis asetis ka kindlad määrad, milleni iga
riik võiks oma saatejaamade võimsust tõsta, jätkub
tormijooks eetrisse või n. n. „üksteisest ülekarjumine“
ikka veel edasi.

Rahvusvahel. ringhääling. keskbüroo (Brüsselis) uue-
mate andmete järgi töötavad praegu Euroopas 309 saa-
tejaama, mille üldvõimsus on 5280,48 kW; aasta tagasi
oli see veel 4037,58 kW, seega aastane tõus 1242,90 kW.
lingu saatejaamade üldvõimsus kilovattides ning and-

med, kui palju tahetakse võimsust käeoleval aastal veel
tõsta:

	Saatejaamade arv	Üldvõimsus kW	Kavatsus tõsta kW
Bulgaaria	2	1,5	4
Hispaania	15	32,5	12
Hollandi	3	77,5	40
Inglise	15	554,5	178,7
Itaalia	14	190,5	50,0
Jugoslaavia	6	12,7	74,6
Norra	14	75,63	20,2
Poola	10	173,0	18,3
Portugal	4	23,9	23,1
Rootsi	31	122,50	70,0
Saksa	25	820,5	295,0
Soome	8	83,9	37,8
Vene	77	1810,9	39,8

Saatejaamade võimsuse tõstmisega käib kaasas ka
kuulajate arvu tõus. mis on üksikutes riikides olnud
järgmine:

	I. I 1933	I. I 1934	
Austria	492.571	507.479	+ 14.908
Belgia	339.635	465.791	+ 126.156
Bulgaaria	6.023	7.736	+ 1.713
Danzig	17.824	20.909	+ 2.085
Hispaania	100.104	154.662	+ 54.458
Hollandi	560.151	648.275	+ 88.124
Iiri	31.094	45.008	+ 13.914
Inglise	5.262.952	5.974.000	+ 711.048
Islandi	5.418	8.030	+ 1.612
Itaalia	305.120	365.000	+ 59.880
Jugoslaavia	51.506	58.896	+ 7.390
Leedu	13.504	17.305	+ 3.801
Läti	44.811	50.808	+ 5.997
Monako	81	215	+ 134
Norra	123.406	137.968	+ 14.562
Poola	296.255	311.287	+ 15.032
Portugal	10.715	16.093	+ 5.378
Prantsuse	786.519	1.367.715	+ 581.196
Rootsi	608.624	666.368	+ 57.744
Rumeenia	99.984	100.000	+ 16
Saksa	4.307.722	5.052.607	+ 744.885
Soome	119.930	121.014	+ 1.084
Schveits	231.400	300.051	+ 68.600
Taani	497.235	532.992	+ 35.757
Tšehhoslov.	472.187	573.109	+ 100.922
Ungari	321.976	328.179	+ 6.203
Venemaa	2.385.000	3.000.000 (?)	+ 615.000 (?)

Suhteliselt suuremat kuulajate arvu tõusu on mär-
gata Taani, Inglise, Rootsi, Hollandi ja Austria juures,
kuna Saksa sellepoolest jääb kuuendale kohale.

Üldiselt loetakse praegu Euroopas iga 1000 elaniku
kohta 47 raadio-kuulajat.

Uudiseid raadiotehnika alalt

TAIMED DETEKTORINA

Selle pealkirjaga pole liialdatud, sest kui
asetame teatud taime varred kõrge ja madal-
sageduse vahel oleva audion lambi asemele,
saame väga hea vastuvõtu. Saavutust võib sele-
tada sellega, et taim võtab oma peale audioni
osa kohustuse, s. o. kõrgesageduslainete alalda-
mise.

Vastavate katsete abil tehti kindlaks, mis-
sugusel viisil sünnib alaldamine taime varre
sees. Niipea kui ühendada vooluga varre mõle-
mad otsad, tekib selles tegevus: sealolev mahl
kas hakkab tõusma või vajuma, olenevalt sel-

lest, missuguses otsas asub positiivne pinge.

Näiteks „fuksi“ varre mahl juhib edasi ne-
gatiivseid laenguid, kuna positiivsed jäävad
kleepuma varre seintele. Mahl tõuseb alati ker-
gemini ülespoole kui langeb, seepärast on pa-
rem, kui positiivse pinge poolus asub varre üle-
misel otsal. Siin on tegemist n. n. takistusega,
just niisamuti kui kristalldetektori, kuiv-alal-
daja ja audioniks lülitatud lambi juures, kus
vool ühtepidi paremini läbi juhatakse kui teist-
pidi.

Detektorina võivad veel katsetamise alla
tulla „Pelargoonia“ ja „Aurikaaria“ kasvude
varred.

SAATE PLASTIKA

Washingtonis katsetati muusikalist ettekannet nii üle kanda, et ta vastaks kuulmisel kõigis üksikasjus ruumi ja akustilistele tingimustele. See sündis „Constitution Hall'is“ muusikute, kriitikute ja teadlaste ees. Ülekanne toimus Philadelphias ja nimelt maa-alust kaablit kaudu. Valjuhääldajate hääletugevuse ulatus oli varem määratud kindlaks ja haaras enda alla 9-oktavilise 40—15.000-hertzilise sageduspiirkonna. Ta vastas suure sümfooniaorkestri omale ja võimaldas ilma ülemiste toonide äralõikamiseta täpse muusikasaadetuse ülekanne.

Philadelphia lavale olid paigutatud mikrofonid paremale, vasakule ja keskele, mis üle lahus võimendajate ja juhtmete viisid Washingtoni, kus lõppesid samas kohas valjuhääldajatega. Sedaviisi saavutati üllatavalt plastilised saated, kuuldemulje ruumilisus ja „akustiline perspektiiv“. Iga sooloinstrumenti kuuldigi õigest kohast. Üks katsetostarbek Philadelphias üle kogu saali korraldatud vestlus laskis täpselt määrata ära igakordse kõneleja asupaiga.

KAHEKORDNE VASTUKAJA EETRIS

O. H. Galdwell, endine Ühendriikide raadiokomisjar ja praegune New-Yorgi elektriühingu teadusliku osakonna president, pidas neil päevil Columbia WABC saatejaamas raadiokõne, kus muuseas puudutas ka raadio vastukaja küsimust.

Toetudes kiirusele, millega tungivad saatelained läbi ilmaruumi, teatas Galdwell, et tema oma hääle vastukaja on kuulnud $\frac{1}{7}$ sekundit pärast sõna väljauldemist, olgugi, et sõna oli juba teinud 25.000 miililise ringi ümber maailma.

Teatavasti põrkavad lühilaine saatelained ilmaruumis n. n. Kennedy-Heavyside kihist tagasi, milline asub umbes 100 km kaugusel ümber maakera. Sealt tagasi põrgates hakkavad nad paralleelselt maakera pinnale ümber maakera jooksa.

Kuigi raadiolainete kiirus on 186.000 miili sekundis, on märgatav siiski see aeg, milleks kulub raadiolainel ümber maakera minemiseks, s. o. 25.000 miili läbistamiseks. „Minu sõnad“ — ütles Galdwell — „jõudsid minu kõrvu tagasi kui vastukaja $\frac{1}{7}$ sek. hiljem. Iga minu sõna pikenes sekundi murdosa võrra, just nii, nagu sünnib 75 jala pikkuses ruumis, kus räägitud sõna peab läbistama terve ruumi ja vastasseinast tagasi põrgates jälle oma algallika juure jõudma.

See on aeg, mida nõuavad ja vajavad helilained, et tungida läbi õhuruumi (1000 jalga sekundis) 75 jala kaugusele seinale ja sealt tagasi põrgates jõuda algallikale.

See on aeg, mis vajab saatelaine, et teha ringi ümber maakera.

Et tänapäeval lühilaineid saab nii puhtalt vastu võtta, selle peapõhjuseks on Galdwelli arvamise järgi just see, et praegusel momendil on päikesel kaunis vähe plekke ja ühes sellega on vähem ka elektrilisi torme. Galdwelli ütelse järgi mõjuvad päikese plekid tunduvalt Kennedy-Heavyside kihile, lahutavad neid, ja raadiolained, mis jõuavad selleni, põrkavad sellest katke- lise kihist vigastunult tagasi ning ei jõua maakerale enam endise tugevusega.

MILLISED NÄHTUSED LEIAVAD ASET RAADIOLAMBIS

Raadiolambi töötamine põhjeneb töökspidamisel, et elektroonideks nimetatud väikesed negatiivsed elektrisosakesed vaakumis asetseva katoodi küllaldasel kuumendamisel omavad nii suure kiiruse, et lahkuvad katoodilt ümbritsevasse ruumi. Positiivselt laetud anood tõmbab isäralise elektri külgetõmbe seaduse järele vabalt ringilendavad elektroonid oma külge. Nii tekib püsiv elektroonide vool anoodilt katoodile, millest on tulnudki nimetus „elektroonlamp“.

See vool omal lühikesel teekonnal läbibastab võre avaraid augekesi. Kui nüüd viimasele anda suuremat ehk vähemat negatiivset laengut, siis läheb ka anoodile vähem ehk rohkem elektroone, kuna teatavasti samanimelised elektrid üksteist tõukavad. Nii on võimalik võrele asetatud n. n. võre-elpinge muutmisega mõjutada anoodvooluks nimetatud elektroonide rändamist. See ventiilmõju annabki raadiolambile tema õige tähtsuse. Väikeste juhtvõre pingekõikumiste abil on võimalik anoodi voolukõikumisi suurtes piirides muuta. Seega saab võimendada väikesi energiahulki, mis tulevad mikrofonist, elektrilisest kõlatoosist jne.

MARCONI ELEKTRINUGA

Kirurgia uusi teid ultralühilaineiga

Marconi-tehastes Chelmsfordis (Inglismaal) esil- dati rea arstiteadlaste ja teiste teadusmeeste ees ultra- lühilaineite alal täiustatud aparate, eriti kolm kirurgia tarbeks konstrueeritud, äärmiselt huvitavat elektri riis- tapuud, mis saavutasid enneolematu edu.

Neist kolmest viimasest Marconi-aparaadist on huvita- vaim n.-n. elektrinuga. Õieti on siin tegu lühikeses pulgaga, mis oma ühes otsas on tavalise juhtmetraadi läbi ühendatud aparaadiga ja mille teises otsas leiab aset lühike, lame metalltükk. Nuga ei oma tera. Hoi- take teda nüüd metallplaadil lebava lihätüki kohal ja liitatakse vool sisse, lõikab see salapärane nuga talle omase virtuooslikkusega lihätüki pooleks, ilma et vala- tak ka ühtki tilka verd, jättes järele kuiva, ühtlase lõikepinna.

See oleks tõeline nõiakunst, kui teadus samas talle kohe ei annaks seletuse.

See pulk pole midagi muud, kui kõrgepingega lae- tud elektrood, mis kiirgab välja seevõrra suurt kuu- must, et ta surmab hetkelt rakukesed, millega satub kokkupuutesse. Veenid ja veresooned kistakse kokku ja suletakse n.-n. automaatselt.

Selle aparadi väärtus on määratu suur, kui mõel- da, et ta tarvitamisel ei jää järele enam elusaid raku- kesi, mis võiksid mõjutada järgivat tervenemisprotsessi. Ta abil saab seega opereerida paiseid ja teisi kurjaloo- mulisi kasvaja, ilma et lõikuse juures haige koht sa- tuks kokkupuutesse terve verevooluga.

Teine aparaat on määratud diateer- ma tarvis. Ta põhjeneb samuti kõrgsageduselektri tarvitamisel ja ku- jutab endast õieti elektri-soojendusaparaati. Ainult selle põhimõttelise vahega, et enamjagu soojust nagu seni ei absorteerita nahast, vaid juhatakse otse läbi keha kõhtu või muusse vastavasse haaratud orgaani.

Selle aparadiga võib muuseas ka välja kutsuda kunstlikult palavikku ja nii kiirendada, resp. kergendada võitlust tervist hävitavate ja tervist toovate verekehakeste vahel.

Kolmas aparaat, laboratooriumi-liikmete poolt nal- jaks ristitud „kirbusurmakas“, toodab raadio- mikro-lühilaineid, millega ta surmab inimkehas batsille. See konstrustsioon võlgneb oma sünni tänu ammu tun- tud tõsiasjale, et ultra-lühilainete abil võib kutsuda esile deliiriumit, palavikku ja hüsteeriat. Marconi apa- raadi juures väljuvad säärased vibratsioonid ühest meetri pikkusest rennist, mille moodustavad kaks met- allplaati, kuhu aparati käsitav teadlane lükkab katse- keha batsillidega. Metalitüki varal loodud sild renni ko- hal võimaldab laine pikkust edastagasilükkamisega muuta, nii umbes nagu sõrmede abil keelpillil mana- take esile heli, vibratsioone.

Üksikute batsillide klassifitseerimise probleem moodustab hetkel edasiste uurimuste objekti paljudes laboratooriumides, mis juba lähemal ajal esildatakse Marconi-instituudile.

Väljaandja: Üleriikline Eesti Raadioühing

Vastutav toimetaja: Dr. H. Mäe